Stope Serafinskog Oca.



1226. — 1926.

*

Katoličkoj Akciji,

kojoj je sv. Franjo Asiški zaštitnik,

posvećuje ovu knjižicu

Pisac.

*



Sv. Franjo Asiški
Serafinski Otac

RANJO ASIŠKI - duhovnost

16. svezak

DR. IVAN ŠARIĆ,
nadbiskup i metropolita Vrhbosanski.

Stope Serafinskog Oca.

Korizmena okružnica svećenicima i vjernicima za 1926.

*
1 · 2 · 2 · 6
*
1 · 9 · 2 · 6
*

KAPTOL VRHBOSANSKI
KREKOVA 5, SARAJEVO.

Motto.

Ima ih toliko slavnih pisaca i pjesnika, koji su sastavili lijepa djela. Ali ih je vrlo malo, koji su, kao nebeski glasnici i sijači, iz dubine svoje žarke duše bacili u svijet riječi i misli vječnosti. I malo ih je, koji su, ne poradi svojih lijepih riječi i djela, već jedino poradi svoje čiste i plemenite duše, bili ljubljeni i slavljeni od vijekova, i koji su lebdjeli nad nama u čistoj visini kao drage, zlatne i nasmijane zvijezde i kao dobri provodiči ljudima u toj tami svakojakih zabluda. Takovo neprolazno svjetlilo bio je Franjo Asiški.

Hermann Hesse.

*

La cui mirabil vita meglio in gloria del ciel' si canterebbe.
Čiji čudesni život bolje bi se ispjevao u slavi nebeskoj.

O sv. Franji Asiškom
Dante u Raju, 11. pjevanje.

*

Dublje od svih državnika prodro je Serafinski Otac u bolove, u pogibli, u potrebe svojega vremena.

Frédéric Ozanam.



Stope Serafinskog Oca.

† IVAN,

po milosrdu Božjem i po milosti Svete Apostolske Stolice nadbiskup i metropolita Vrhbosanski, svima svećenicima i vjernicima, koji su u nadbiskupiji Vrhbosanskoj, pozdrav i blagoslov u Gospodinu našem Isusu Kristu!

Predraga braćo u Isusu!

Godine 1226. dne 4. listopada umro je sv. Franjo Asiški u Asizu, u tom lijepom gradiću Umbrije, gdje se je i rodio godine 1182. I tako ove godine 1926. dne 4. listopada navršuje se ravnih sedam stotina godina, otkako je blaženo umro sveti Otac Franjo, utemeljitelj naših franjevaca, veliki sluga Božji, Otac i Svetac Serafinski, u kojem se je, da kažemo sa sv. Bonaventurom, podrugiput pokazala na zemlji milost Boga Spasitelja Našega,[1]) da pouči i odgoji ljude, koji su već bili zaboravili na prvo došašće Gospodinovo, i da ih odvrati od bezbožnosti i svjetskih želja, te ih uputi k Bogu i uzvišenim kršćanskim krepostima.

[1]) Tit. 2, 11.

Vrijeme, u koje pada 700godišnjica smrti sv. Franje Asiškoga, puno je slično vremenu, kad je ono sv. Franjo Asiški čuo sa jednoga propela u crkvici sv. Damjana ovaj čudesni poziv Božji: »Franjo, hajde i popravi kuću moju!« Kuća Božja, to jest Crkva katolička, bila je u vrijeme sv. Franje Asiškoga vrlo uzdrmana i oštećena od tolikih bezbožnih progona i napadaja. Nauka bezvjerstva i krivovjerstva bila se je uvukla i u sâm puk kršćanski, pa je harala i morila na sve strane kao prava kuga. Sa bezbožnim bezvjerstvom i krivovjerstvom propadala je krepost, padao je stid i život kršćanski. Nije se znalo za svetu volju Božju, nije se znalo ni za kakav zakon. Oči ljudima nisu bile okrenute prema nebu, odakle napokon silazi milost i blagoslov Božji, već su bile oborene k crnoj zemlji, koja napokon nije ništa drugo, nego jedna duboka dolina svakojakih groznih suza. Tako je bilo u vrijeme sv. Franje Asiškoga. Tako je, nažalost, i današnji dan. I danas je zapao svijet u tamu i noć bezvjerstva i krivovjerstva. I danas posvuda mori i hara kuga svakojakih zloća i opačina. U danima smo, braćo, kada se i sami kršćani katolici odmeću od svojega Spasitelja i od njegove svete Crkve i od njegovih svetih nauka i sakramenata. U danima smo, kad upravo uzdišemo i vapijemo za jednim čovjekom Božjim, za jednim spasiteljem, koji bi nas svojim svetim riječima i junačkim krepostima dignuo iz tolikog blata grijeha, razuzdanosti i pokvarenosti i ponio nas u vedre sunčane visine krškanskih kreposti i evanđeoskog života. Takav je čovjek Božji i spasitelj bio sv. Franjo Asiški, »Franjo siromašni i ponizni«,

kako ga zove sv. Crkva, »Franjo, čovjek bijedni i slabašni, najmanji među vama«, kako on ponizan sam sebe naziva.

Mi ćemo se, predraga braćo u Isusu, u ovoj svetoj Korizmi ugledati u serafinski život sv. Franje Asiškoga, u život, koji je bio veoma sličan životu našega Božanskog Spasitelja. Ugledat ćemo se u život pun kršćanskih kreposti, pun žive vjere u Boga, pun tvrdog ufanja u Boga, pun žarke ljubavi Božje. Ugledat ćemo se u život Serafinskog Oca, u život pun svete molitve, pun evanđeoskog siromaštva i dubokog mira, pun apostolskog žara i rada, pun Isusove poniznosti i krotkosti, pun vedrine, sunca, nježnosti i osmijeha, pun divne pobožnosti k Presvetoj Euharistiji, pun vjernoga i jakoga katoličkog ponosa, kojega nam danas svima toliko treba, danas, kad eto gledamo na sve strane ljude, koji su samo po imenu vjernici i mlaki katolici. Tako ćemo mi najljepše i najkorisnije proslaviti 700godišnjicu blažene smrti sv. Franje Asiškoga. O, neka bi milost Propetoga Isusa dala, da svaki slušatelj i čitatelj ove korizmene okružnice, koja govori o sv. Franji Asiškom, mogne napokon zavapiti sa sv. Pavlom Apostolom i sa sv. Franjom Asiškim ove tri svete i velike riječi: »Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist«[2]) — »Meni je život Krist«[3]) — »Bože moj i sve moje!«[4]) A to će sigurno biti, ako mi od ove svete Korizme počnemo hoditi po stopama Serafinskog Sveca.

---

[2]) Gal. 2, 20.

[3]) Filipl. 1, 21.

[4]) Obični uzdah sv. Franje.

Ako se mi živo ugledamo u tolike uzvišene kreposti sv. Franje Asiškoga, mi ćemo tako živjeti od Isusa, te će izgledati, da mi više ne živimo sami po sebi, već da u nama živi, misli, odlučuje i djeluje sâm duh Isusov, sâm Božanski Isus.

U ovoj ćemo okružnici istaknuti samo ponajglavnije kreposti sv. Franje. Istaknut ćemo onu veliku i živu njegovu vjeru, pa njegovo tvrdo kršćansko ufanje i njegovu žarku serafinsku ljubav prema Bogu. Onda ćemo pogledati sv. Franju u krepostima, što proistječu iz ovih glavnih kreposti. Vidjet ćemo ga u njegovoj molitvi, u njegovoj potpunoj odanosti Crkvi, u njegovoj svetoj bezbrižnosti i predanosti u volju Božju, u njegovoj divnoj pobožnosti prema Isusu na Križu, prema Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

A prije nego u ime Isusovo započnemo o svemu tome govoriti i razmišljati, zamolimo Duha Svetoga, neka nam svima udijeli tu milost, da nas do u dno duše obuzme, pronikne i osvoji duh sv. Franje, duh, koji se ni u čem ne razilazi od Duha Kristova, pa je zato sv. Franjo i nazvan »drugim Kristom«! Pa ćemo i mi hoditi po stopama Kristovim, ako budemo stupali u stope Serafinskog Oca i Sveca.

1. Živa vjera u sv. Franje.

Naše je danas vrijeme, kako već napomenusmo, posve nisko palo u vjeri. Kao da je već nastupilo ono vrijeme, o kojem govori Isus u svetom Evanđelju: »Sin Čovječji, kad dođe, zar će

naći vjere na zemlji?«[5]) Vjernici su danas u takvoj manjini, da se taj svijet može nazvati bezvjernim. Toliki milijuni ljudi još su pogani, koji ne znaju ništa o pravome Bogu. Toliki milijuni doduše su kršćani, ali su uistinu pravi novi pogani, jer su otpali od prave Crkve Kristove ili su propali u jaz bezvjerstva. Toliki opet članovi prave Crkve Kristove, pa i oni, koji se ističu kao revni katolici, zaraženi su nekakvim sumnjama, pa prigovaraju sad ovome sad onome nauku u svojoj vjeri, pa se zanose nekim mislima i sloboštinama, koje su sve prije negoli katoličke. Broj pravih vjerskih kreposti ... menjaka danas je nažalost razmjerno vrlo malen, i danas možemo govoriti o onom »malenom stadu«[6]) u Evanđelju.

»A bez vjere«, braćo, veli Apostol, »nije moguće ugoditi Bogu; jer onaj, koji hoće da dođe k Bogu, valja da vjeruje da ima Bog i da plaća onima, koji ga traže.«[7]) Bez vjere ne možemo živjeti kršćanskim i bogougodnim životom. Pa stoga ćemo mi sad svoju vjeru oživiti i utvrditi na živoj i tvrdoj vjeri sv. Franje Asiškoga. Sv. Franjo bio je sav prodahnut duhom sv. vjere; bio je srčan i uvijek odvažan u vjeri; bio je uvijek pun revnosti vjerske.

Sv. Pavao Apostol piše u poslanici Rimljanima: »Pravednik živi od vjere.«[8]) To znači najprije, da kršćanin biva opravdan po vjeri. A onda

5) Luk. 18, 8.

6) Luk. 12, 32.

7) Hebr. 11, 6.

8) Rim. 1, 17.

znači, da pravi kršćanin živi, misli, govori, odlučuje i djeluje po načelima i propisima, što mu ih daje njegova sveta vjera. Tako je radio sveti Franjo Asiški. Sva njegova krepost, sva njegova divna svetost, osobito sva njegova serafinska ljubav prema Bogu imale su svoj temelj u njegovoj poniznoj, tvrdoj i živoj vjeri.

Očima svoje vjere gleda sv. Franjo u svim stvorenjima Boga, Stvoritelja sviju stvari. I stoga on zove sva stvorenja Božja, pa i ona nerazumna, svojom »braćom i sestrama«. Ugleda li sv. Franjo koji lijep cvijetak, ili začuje li ptičji pjev, odmah upravlja svoju misao k Bogu u nebesima. Opazi li šta dobro na ljudima ili u prirodi, odmah pomišlja na predobroga Boga. Svako njegovo djelo diše duhom vjere. Njegova duboka pobožnost k Malome Isusu u jaslicama, njegova vruća želja, da postane posve sličan Propetome Isusu, njegovo ganutljivo štovanje prema Presvetom Oltarskom Sakramentu, tomu »Otajstvu vjere«, bolje nego išta drugo pokazuju nam njegovu živu i duboku vjeru. Iz ove duboke vjere proniru one kao u djeteta jednostavne molitve, što ih sv. Franjo po čitave noći upravlja k Bogu. Iz njegove velike vjere proizlazi ona njegova duboka poniznost, pa samozataja, pa odanost Bogu, pa radost u bolovima, pa ono njegovo vječno djetinje veselje u Bogu. I ništa nije moglo sv. Franju pokolebati u njegovoj vjeri. Ni nevolja, ni stiska, ni progonstvo, ni glad, ni golotinja, ni pogibao, ni mač[9]) nisu

[9]) Rim. 8, 35.

mogli uzdrmati svetog Oca Franju u njegovoj vjeri.

Braćo! Ugledajmo se u tu nepokolebljivu i živu vjeru sv. Franje! Živimo, govorimo i radimo prema načelima i propisima naše svete vjere!

I odvažni i srčani kao sv. Franjo budimo u svojoj vjeri! Imao je sv. Franjo dosta protivnika, koji su se rugali njegovoj vjeri. Poradi njegove vjere zvali su ga i čudakom i sanjarom i luđakom. Tako ružne pogrde i poruge oprovrgao je sv. Franjo najbolje svojim tolikim žrtvama za svoju vjeru. Kolika i kako junačka bila je žrtva one samozataje, kojom je Franjo u cvijetu svoje mladosti promijenio ugodni i lagodni život u život poniženja, siromaštva, posta, pokore i molitve! Prije prvak u svakom sjaju, raskošu i gizdanju, sad najedamput prolazi on svojim rodnim gradom Asizom kao prosjak, bosonog i gologlav, »bez džepa i štapa«, kako to veli o Franji, Siromaku Asiškom, pjesnik Cordon de Seda.[10]) Sad Franjo naziva svetu siromaštinu svojom gospodaricom i gospođom. I djeca trče za njim i bacaju se na njega blatom i kamenjem. A stariji ljudi klimaju glavom i žale ga kao čovjeka, koji je poludio. Njegov vlastiti otac, veletrgovac Petar Bernardone, baca ga u tamnicu i veže mu ruke naopako. Ali sv. Franjo ne gubi srčanosti. On, apostol svetog siromaštva, samo

[10]) U pjesmi »Cezar i Franjo« Cordon de Seda i ovo veli:

Obojica postigoše
Lovor, palmu, žezlo, prijesto,
Na prijestolu umr Cezar,
A na Franji blista kruna.

se smije na te sve pogrde svijeta. On ne miruje, dok ne prevlada sve poteškoće i protivštine, i dok svoj život posve ne dotjera prema svetom Evanđelju, pa dok i druge ljude ne predobije za život evanđeoski. Svoju srčanost, jakost i vjeru pokazao je sv. Franjo i u revnom njegovanju gubavaca. Njegova narav nije mogla da podnosi ovu strašnu bolest, gubu. I on je prije bježao od nje kao od kuge. Ali sad ga je njegova vjera poučila, i on sad gleda u tim bijednim stvorenjima gubavcima samoga Boga i Isusa svoga. Pa je išao u bolnice i tamo je tražio gubavce, da ih dvori i njeguje. Ako bi se na njih namjerio na putu, ponio bi ih na svojim leđima u manastir, da njihovo smrdljivo tijelo očisti i opere u mirisavoj vodi.

Tako je život sv. Franje po njegovoj živoj vjeri bio doista jedan život pregaranja i žrtvovanja.

Ovakovu srčanost i odvažnost u vjeri traži Bog, braćo, i od nas. Ne trebamo se nikoga na svijetu bojati, kad ispovijedamo svoju svetu vjeru. »Ne bojte se onih«, govori nam naš Spasitelj, »koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti; nego se više bojte onoga, koji može dušu i tijelo pogubiti u paklu!«[11]) I ovo nam veli Spasitelj: »Kojigod prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima. A kojigod zataji mene pred ljudima, zatajit ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima.«[12]) I ovo nam još svima kaže naš dobri Spasitelj: »Tko hoće da

[11]) Mat. 10, 28.
[12]) Mat. 10, 32.

ide za mnom, neka se odreče sebe i uzme križ svoj svakidan i ide za mnom.«[13])

Sv. Franjo Asiški bio je i revan u vjeri. Bio je uvijek pun revnosti vjerske. On svetu vjeru pronosi svijetom. Sin Božji, najviša Mudrost, ostavio je nebo i došao je na svijet da propovijeda. Tako je i sv. Franjo htio da pođe svijetom i da bude »glasnik Velikoga Kralja«, glasnik samoga Boga.

I on najprije proputova svu Italiju propovijedajuć revno i vatreno riječ Božju. A više je propovijedao svojim kreposnim životom negoli govorom. I Bog je neizmjerno blagosivao njegovu riječ. Ono je bio veliki Papa Inocent III. vidio u snu, kako sv. Franjo svojim ramenima podupire crkvu lateransku. To se je sada obistinilo. Propovijedi sv. Franje izazvale su u čitavoj Crkvi potpunu obnovu u vjeri i ćudoređu.

I obuze sv. Franju želja, da propovijeda svojega Isusa i nevjernicima. I godine 1219. ostavlja on sa jedanaestoricom svoje braće Italiju i zaputi morem na Istok. Desetoricu svojih pratilaca ostavlja u Siriji, a sâm sa bratom Iluminatom polazi u Egipat. Ovdje su kršćani križari ratovali sa sultanom. Sv. Franjo sa bratom Iluminatom ide u tabor sultanov. Straža ih sultanova dočeka sa svakojakim pogrdama, ali ih napokon ipak predvede pred sultana. Neustrašivo stupa sv. Franjo pred sultana i sa takovim uvjerenjem i zanosom propovijeda mu Isusa, da mu je sultan rekao, neka slobodno ostane kod njega. »Hoću, ostat ću kod tebe«, odvrati mu sv. Franjo, »ali uz uvjet, da ti

[13]) Luk. 9, 23.

sa svojim narodom uzvjeruješ u Isusa. Ako sumnjaš o istini njegove božanske nauke, onda naloži veliku vatru! I ja ću sa tvojim svećenicima ući u nju, pa ćeš vidjeti, koja je vjera prava.« Sultan ne pristade na ovaj prijedlog sv. Franje, jer se je bojao naroda. Ali htjede da bogato obdari sv. Franju. No svetac ne htjede da primi od sultana nikakva dara. I jer je napokon uvidio, da on taj saracenski svijet u Egiptu ne može obratiti, a niti da ne može među njima postići palmu mučeništva, za kojom je toliko čeznuo, vrati se natrag u Italiju.

Ali još iste godine šalje sv. Franjo šestoricu druge braće u Maroko. Ova sva šestorica poginuše u Maroku mučeničkom smrću 16. siječnja 1220. Sv. Franjo, sav obradovan ovako tvrdom i živom vjerom svoje braće, još više uze čeznuti za milošću svetog mučeništva. No bolest i slabost njegova ne dadoše mu da propovijeda sveto Evanđelje, pa se zato svom vjerskom revnošću posveti pisanju. On napisa prekrasne poslanice svećenicima i vjernicima svega svijeta o svetoj Misi, o molitvi, o spasenju duše. Tako je sv. Franjo Asiški pokazao svoju živu i apostolsku revnost u širenju Kraljevstva Božjega na zemlji.

I mi, braćo, treba da pođemo apostolskim stopama sv. Franje. I mi treba da pomognemo graditi Kraljevstvo Božje u dušama svojih bližnjih. U tu svrhu njegujmo i širimo Apostolstvo molitve! Molimo se Bogu za što veći broj dobrih svećenika i misijonara! Ispunimo tako onu opomenu Spasiteljevu: »Molite se Gospodaru žetve, da pošalje

poslenike u žetvu svoju!«[14]) Molimo se i za obraćenje grješnikâ, krivovjernikâ i nevjernikâ, jer ovo obraćenje djelo je milosti Božje, pa se mora od Boga izmoliti! Promičimo i Apostolstvo dobre riječi! Svakom zgodnom prilikom istupajmo otvoreno i odlučno za stvar Božju! Prožeti vjerskim načelima ustanimo na obranu svoje svete vjere i njezine slobode, kada se udara na nju bilo s koje strane! Onda propovijedajmo i širimo svoju vjeru i svojim dobrim izgledom i životom! Apostolstvu dobrog izgleda pridaje naš Božanski Spasitelj najveću važnost. »Tako neka se svijetli svjetlost vaša pred ljudima«, veli nam On, »da vide vaša dobra djela, i slave Oca vašega, koji je na nebesima.«[15])

Sv. Franjo Asiški htio je u svojoj mladosti da postane slavan svjetski vitez. On to nije postao. Ali je zato postao slavan vitez Božji i divan junak vjere. Na njemu se ispunilo ono obećanje Duha Svetoga: »U vječnoj uspomeni bit će pravednik.«[16]) Eto, punih 700 godina mrtav je sv. Franjo Asiški, a ipak on živi u ustima svega svijeta. Časte ga i slave katolici i nekatolici. Milijunima i milijunima čast je nositi njegovu haljinu i zvati se njegovim imenom i živjeti po njegovim pravilima. Tako je i tako će biti uvijek. »Pravednik će biti u vječnoj uspomeni.« Naša sveta vjera učinit će i u nama slično, što je učinila u sv. Franji. A to će biti onda, ako mi svoju svetu vjeru uvijek sve više i više upoznajemo. Upravo poradi vjerskog neznanja

[14]) Luk. 10, 2.
[15]) Mat. 5, 16.
[16]) Ps. 111, 7.

gube se i propadaju danas toliki kršćani. Pa stoga, braćo, slušajte rado riječ Božju! Dolazite revno na propovijed i na kršćanski nauk! Čitajte dobre katoličke knjige i listove! »Vjera biva od slušanja, a slušanje po riječi Kristovoj.«[17]) Ipak sama vjera nije dosta. Mi moramo svoju vjeru i pokazati kršćanskim djelima i krepostima. A napokon je sveta vjera milost od Boga. I stoga moramo, kao i Apostoli Isusovi, više puta i usrdno moliti: »Gospodine, umnoži nam vjeru!«[18]) I onda ćemo milošću i snagom svoje vjere pobijediti taj opaki svijet i sve neprijatelje našega vječnog spasenja: »Ovo je pobjeda, koja pobjeđuje svijet, vjera naša.«[19])

2. Sv. Franjo u molitvi.

Plod tvrde i žive vjere jest molitva. Molitva je najuzvišenija ispovijest vjere. Moliti se Bogu znači dignuti svoje srce k Bogu i klanjati se Bogu i hvaliti Boga i zahvaljivati Bogu i zadovoljštinu i prošnju prinositi Bogu. Molitva dakle pretpostavlja vjeru. Vjeru u veličinu, u svemogućnost, u mudrost, u pravednost, u dobrotu Božju.

Sv. Franjo Asiški bio je junak vjere, pa je stoga bio i čovjek molitve. On se je molio Bogu ustrajno, ponizno, pouzdano i u svetoj samoći. To ćemo mi sve odmah vidjeti i promotriti.

Sveti je Franjo bio sav proniknut vjerom, pa je sav živio u Bogu i u molitvi k Bogu. On nije samo molio svoje svagdanje običajne molitve. On

17) Rim. 10, 17.
18) Luk. 17, 5.
19) 1. Iv. 5, 4.

nije samo molio pod sv. Misom i kod sv. Pričesti. On je molio uvijek i svagdje. Kod kuće i na putovanjima. Sve, što bi ugledao, dizalo ga je k Bogu. Često puta, sav uronjen u molitvu, zaboravio bi na svoje društvo. Jedamput je tako u društvu jahao kroz mjesto Borgo San Sepolcro. Silni svijet nagrnuo k njemu i doticao ga i glasno se razgovarao oko njega, a on od svega toga nije ništa čuo ni vidio. Tako je sv. Franjo bio sav uronjen u promatranje nebeskih stvari.

Kao sv. Franjo, tako moramo, braćo, i mi puno se moliti Bogu. Mi smo kršćani, to jest Kristovi nasljedovatelji. A Krist Isus puno se je molio, i svoje učenike uvijek je poticao na molitvu. On i nas preko svojih Apostola poziva i opominje, da se molimo Bogu bez prestanka, i da naše življenje bude vazda na nebesima. »Molite se bez prestanka«, veli nam sv. Pavao, »na svemu zahvaljujte, jer to hoće Bog od vas u Kristu Isusu.«[20]) I na drugom mjestu kaže isti Apostol: »Naše je življenje na nebesima.«[21])

Sv. Franjo molio se je Bogu ponizno i jednostavno kao dijete. On bi se ovako molio: »Tko si Ti, o Bože moj, a tko sam ja! Ja sam sluga Tvoj, ja sam samo prah i kukavan crv.« Drugiput bi opet ovako molio: »Bože, ja bih htio da Te ljubim, ja bih htio da Te ljubim!« Ili ovako: »Moj Isuse, Ti si Dobri Pastir, koji nama grješnicima iskazuješ svoja tolika milosrđa! Udijeli milost i krepost meni, svojoj ovčici, da nikada ne odstupim od Tebe!« I

20) 1. Sol. 5, 17—18.
21) Filiplj. 3, 20.

onda bi opet i opet ponavljao molitvicu: »Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu...« Kako je eto prostodušna i ponizna bila molitva u sv. Franje! Takova treba da bude i naša molitva. Govorimo Bogu, kašto dobro dijete govori ocu svojemu. Iskažimo Bogu jednostavno i priprosto, što nam je na srcu! Bog voli poniznu i prostodušnu molitvu.

Sv. Franjo molio se je Bogu pouzdano u svim važnijim poslovima i pothvatima. Nije on tražio nikada utjehe kod ljudi, već jedino kod Boga. I on je uvijek u molitvi primao od Boga željenu milost i pouku. Jedamput brat Ilija i njegovi drugovi zatražiše od sv. Oca Franje neke polakšice u svetom siromaštvu. A sv. Franjo primi u molitvi od Boga naputak, da se sveto pravilo siromaštva ima uvijek strogo držati. I tako se je Serafinski Otac u svakoj svojoj sumnji i potrebi utjecao svetoj molitvi. Ovaj primjer sv. Franje doziva nam u pamet opomenu sv. Jakova Apostola: »Trpi li tko među vama, neka se moli!«[22])

A kako, braćo, mi radimo i postupamo u sličnim prilikama? Mi tražimo pomoći i utjehe najprije kod ljudi i samo kod ljudi. Izjadati se nekim ljudima donosi nam doduše neku utjehu. Ali je ta utjeha samo slaba čovječja utjeha. To je dobro iskusio pobožni i mukotrpni Job, pa je doviknuo svima ljudima: »Vi ste svi dosadni tješioci!«[23]) Nema toga čovjeka, a da sâm ne bi trebao utjehe. To se zna, da nije nedopušteno potražiti i čovječju

---

[22]) Jak. 5, 13.
[23]) Job 16, 2.

pomoć i utjehu, ako samo pri tom ne isključujemo ufanja u Božju pomoć. A ovog ufanja u Boga puno puta nema u nas, jer u nas nema žive i djetinje vjere. I onda istom, kad smo već sve kod ljudi pokušali bez uspjeha, dolazimo do pomisli, da bi nam mogao još Bog pomoći! I onda istom prihvaćamo za molitvu! I onda tražimo od Boga, da nas kojim čudom pomogne! Doista, žalosno je kod mnogih kršćana ovakvo pouzdanje u Boga! Treba se dakle ugledati u sv. Franju i u njegovo djetinje pouzdanje u Boga, ako hoćemo, da nam Bog pomogne u našim tolikim nevoljama i potrebama.

Sv. Franjo volio se je moliti Bogu u zabiti, na kojem samotnom mjestu. Tako je radio i naš dobri Spasitelj. Brdo Alverna, spilje i pećine kod grada Asiza, pa one samotne umbrijske šume, i mnoga od svijeta udaljena crkvica i pustinja bili su najbolji svjedoci pobožnih uzdaha i molitava sv. Franje. Njemu bi se tu dizalo i širilo srce, a iz srca mu se onda izvijala pobožna molitva. On bi tu potražio i nalazio u Boga utjehu i okrepu u svim svojim poslovima i kušnjama. On bi se tu molio Bogu raskriljenim rukama. On bi tu u sav glas vapio Bogu: »O Bože, daj da upoznam Tebe i samoga sebe! O Bože, tko si Ti, a tko sam ja! O Bože moj i sve moje!« On bi tu često puta bio sav uznesen, i bio bi dignut sa zemlje, i bio bi obasjan sjajnom nebeskom svjetlošću.

Braćo! I mi zavolimo molitvu i razgovor s Bogom u samoći! U samotnoj tišini i šutnji lakše nam duša upane u nutarnju molitvu, u duhovno razmatranje čudesnih Božjih djela u naravnom i vrhunaravnom svijetu. Pa stoga i mnogi ljudi

svjetovnjaci svake godine obavljaju tako zvane zatvorene duhovne vježbe. Povuku se oni za tri ili više dana u koji samostan ili u koju za to određenu kuću, pa pod vodstvom duhovnog oca razmišljaju u tišini o Bogu i o svome vječnom spasenju. I sa svetom i tvrdom odlukom, da će uvijek vjerno služiti Bogu i tako spasiti dušu svoju, vraćaju se ovi dobri kršćani katolici k svojim svagdanjim poslovima. Kod nas u Sarajevu, u Travniku i u Tuzli čine to već mnogi naši ljudi i žene, a moglo bi se to lijepo uvesti i za ljude i za žene svagdje ondje, gdje imamo koji zavod ili manastir. Na taj način probudio bi se među nama duh molitve, osobito duh nutarnje molitve, koja nam je uvijek toliko potrebita. Na taj način i nastali bi među nama katolici na djelu, vatreni apostoli Katoličke Akcije, koju nam današnji Sveti Otac Papa Pijo XI. svakom prilikom toliko preporučuje i na srce meće. I u posljednjoj svojoj prekrasnoj enciklici »Quas primas«, kao i u prvoj svojoj enciklici »Ubi arcano«, potiče on katolike na Akciju, na djelo, na junačku katoličku borbu. Tuži se Sveti Otac opet na tolika zla u današnjem društvu ljudskom. Ali se nada, da će novi blagdan u slavu Kristu Kralju potaknuti i nagnati ljudsko društvo na povratak k svojemu dobrom Spasitelju. I onda Sveti Otac nastavlja ovako:

»Akcijom i djelom ubrziti i pospješiti ovaj povratak k Spasitelju bila bi dužnost katolikâ, od kojih mnogi u građanskom društvu kao da ne zauzimaju onaj položaj i ugled, kakav bi dolikovao onima, koji sprijeda nose zublju istine. A to se ima možda pripisati ravnodušnosti i strašljivosti do-

brih, koji se izmiču borbi ili se samo mlitavo opiru. A odatle onda neprijatelji Crkve hvataju još veću drskost i smjelost. Ali kad svi vjernici shvate, da im se valja hrabro i ustrajno boriti pod zastavama Krista Kralja, onda će sa vatrom apostolskom uznastojati oko toga, da otuđene i neupućene duše privedu k Bogu, a i sami će se trsiti, da prava Božja očuvaju netaknuta«.

Tako naš Sveti Otac u svojoj enciklici »Quas primas« od 11. prosinca Svete Godine 1925.

A veliki junak molitve, sv. Franjo Asiški, neka u ovoj svojoj jubilejskoj godini doživi među nama takove svete i savremene pothvate! Neka on nadahne sve svoje štovatelje i slavitelje, da ga slave i proslave i na ovaj najzgodniji i njemu najugodniji način! Neka dakle naši samostani i ostali zavodi postanu ognjišta i središta pravoga katoličkog života i revnog apostolskog rada i dobre dušobrižničke organizacije i organizovanog svjetovnjačkog apostolata među nama! O, neka nam Serafinski Otac, sv. Franjo Asiški, svojom serafinskom molitvom izmoli od Božanskog Spasitelja tu veliku milost, da shvatimo poziv današnjega vremena, kaošto je on shvatio poziv svojega vremena! Bože nam apostolskih duša! A imat ćemo ih sigurno, ako se otvore u nas zatvorene duhovne vježbe. I u Kineskoj ima zatvorenih duhovnih vježba, pa zašto ih ne bi bilo i u nas!

3. Sv. Franjo uvijek čitav katolik.

Iz duboke vjere sv. Franje proistekla je djetinja ljubav njegova prema svetoj katoličkoj Crkvi. On je bio uvijek vjeran sin svojoj duhovnoj Majci,

svetoj Crkvi. On je štovao sv. Crkvu. On je ljubio sv. Crkvu. On je poslušan bio sv. Crkvi. On je bio pravo »dijete Crkve«.

Dužno je dijete prije svega štovati svoju majku, jer je ona njemu namjesto Boga. Pa je i sv. Franjo, kao vjeran sin svoje duhovne Majke, uvijek iskazivao Crkvi najveće štovanje.

Sveta Crkva jest više negoli samo namjesnica Božja. Ona je među nama sâm vidljivi Isus Krist. Isus je rekao svojim Apostolima, a u njima i njihovim nasljednicima: »Kaošto je Otac poslao mene, i ja šaljem vas.«[24]) I ovo im je rekao: »Tko vas sluša, mene sluša, i tko vas prezire, mene prezire.«[25]) Kad je dakle Crkva uistinu sâm Isus Krist, onda razumijemo i shvaćamo ono onoliko štovanje sv. Franje prema Crkvi i prema njezinim naukama i prema njezinim običajima i prema njezinim odredbama, a osobito prema njezinim službenicima. U svome testamentu veli sv. Franjo: »Dao mi je Bog toliko pouzdanje u pravovjerne svećenike svete Rimske Crkve, da sam odlučio pouzdavati se u njih i onda, kad bi me progonili. I kad bih bio mudar i pametan kao Salomon, pa došao k najsiromašnijim i najnepoznatijim svećenicima ovoga svijeta, ja ipak ne bih propovijedao u njihovim župama bez njihova dopuštenja. Ja ću njih i sve druge svećenike štovati, ljubiti i častiti kao svoje gospodare. I neću nikada gledati na njihove grijehe, jer ja u njima gledam samoga Sina Božjega, i jer su oni meni gospodari. A to zato činim, jer na ovom svijetu ništa tjelesno od

[24]) Iv. 20, 21.
[25]) Luk. 10, 16.

Svevišnjega Sina Božjega ne vidim osim njegovo presveto Tijelo i njegovu presvetu Krv. A ovo svećenici primaju i jedini oni to drugima daju.« Tako je sv. Franjo mislio o svakom katoličkom svećeniku.

A kako se danas mnogi katolici ponašaju prema svojim svećenicima? Oni im se rugaju i grde ih na sva usta, ako vide na njima kakovu pogrješku. Oni podupiru i plaćaju one novine i knjige, što ružno i lažno udaraju na Crkvu i na njezine svećenike. Oni se u javnosti stide pripoznati svoju svetu katoličku Crkvu. A zašto se to oni stide svoje Crkve? Ima li igdje na svijetu zastava, koja bi bila časnija i slavnija od zastave naše sv. Crkve? Odmah od prvoga početka gledali su progonitelji kršćana da ognjem i mačem unište Crkvu Isusovu. Ali oni su svi i bili i prošli, ne zna im se više ni za ime, a sv. Crkva stoji jednako jaka i slavna. I tako će biti sve do konca svijeta. »Ni vrata paklena neće je nadvladati.«[26]) Pa da se onda ne ponosimo, što smo članovi naše svete katoličke Crkve!

Dužno je dijete ljubiti svoju majku, jer mu je ona iza Boga najveća dobrotvorka. Sveti je Franjo svom dušom i svim srcem ljubio svoju duhovnu Majku, svetu Crkvu.

Iza kako je iz ljubavi prema Isusu ostavio oca i majku svoju, ljubio je svojega biskupa kao oca svojega i kao majku svoju. K njemu bi dolazio kao ocu. Njemu je otkrivao i najtajnije svoje misli i odluke u stvarima svojega reda. U njega

[26]) Mat. 16, 18.

je uvijek tražio savjeta i pomoći. Od njega je izmolio jednu crkvicu, u kojoj su se onda sastajala njegova braća na molitvu.

U jednom razgovoru sa svojom braćom reče sv. Franjo: »Bog nas je pozvao, da služimo vjeri i da budemo na pomoć kleru i biskupima sv. Rimske Crkve. I stoga smo dužni uvijek ih ljubiti, uvijek ih štovati i svaku im čast uvijek iskazivati.« A drugom opet prilikom opomenu on svoju braću, da svakako u svoj poniznosti budu vazda složni i u ljubavi sa svjetovnim klerom.

Ima li igdje na svijetu koja mati, da ljubi svoju djecu više, nego što ljubi sveta Crkva katolička svoju djecu? I stoga, braćo, treba da i mi ljubimo svoju Crkvu. O, ljubite i štujte, braćo, svoje svećenike, te službenike naše sv. Crkve! Oni su izašli iz vaše sredine, oni su vaša braća, oni vam pokazuju put prema vašoj vremenitoj i vječitoj sreći, oni vas, kao nitko na svijetu, prate od bešike do motike. Po izgledu sv. Franje ljubimo i štujmo u svećeniku namjesnika Božjega! A svoju ljubav prema sv. Crkvi pokažimo tako, da se molimo Bogu za što veće njezino raširenje, za njezinu slobodu i za njezino uzvišenje! I u dane izborâ ljubimo, braćo, svoju Crkvu katoličku, pa dajmo svoj glas samo ljudima, koji će se u skupštini i svagdje svojski zauzimati za prava i svetinje naše sv. Crkve!

Dužno je dijete slušati svoju majku. Ugled svete Crkve bio je nada sve sv. Franji.

Kad je ono sv. Franjo odlučio da se u potpunom siromaštvu posveti Bogu, htio je da se samo pred crkvenim poglavarom, pred svojim

biskupom u Asizu, odreče svoje očevine i svih ostalih vremenitih dobara. I kasnije, jednoga dana, kleknuo je sa svojom redovničkom braćom pred Papu Inocenta III., i obrekao njemu i svim njegovim nasljednicima potpunu poslušnost i podložnost. I sveti je Franjo držao što je obrekao. Nikada ništa ne bi on učinio bez svete Crkve. I da njegov red ostane uvijek u potpunoj podložnosti prema sv. Crkvi, zapovjedio je u svetim pravilima generalu reda »pod poslušnošću«, da uvijek izmoli od Pape jednoga kardinala za nadzornika i zaštitnika svojemu redu.

Pravi i čitavi kršćani katolici raspoznavaju se po poslušnosti prema zapovijedima svete Crkve. Ono je rekao naš Spasitelj: »Tko Crkve ne sluša, taj neka vam bude kao neznabožac i javni grješnik.«[27]) Tko se dakle neće da podvrgava zapovijedima katoličke Crkve, taj eto, po riječi Isusovoj, ne pripada više sv. Crkvi. Braćo! Vama su poznate crkvene zapovijedi. Ja ću vas ovdje upozoriti samo na dvije crkvene zapovijedi: na zapovjedni post i na svetkovanje dana Gospodnjega. Svaki pravi kršćanin katolik mora da obdržava zapovjedni post, mora da u nedjelje i zapovjedne svetkovine sliša pobožno sv. Misu. Ako si član kojega društva, a ne vršiš pravilâ toga društva i ne dolaziš nikako na sjednice i skupštine društvene, onda napokon prestaneš biti član toga društva. Tako je i sa najvećim društvom na svijetu, sa sv. Crkvom. Tko bez razloga zanemaruje njezine skupštine, njezine sv. Mise, taj je

[27]) Mat. 18, 17.

prekinuo, barem u svojoj nutarnjosti, sa svojom Crkvom. I to zapamtimo, da se po primanju svetih sakramenata raspoznavaju duhovi, koji su za Krista ili protiv Krista, koji su za Crkvu ili protiv Crkve! A upamtimo dobro i ovu veliku riječ sv. Ivana Zlatousta: »Ne otkidaj se, čovječe Božji, od svete Crkve! Nema ti ništa važnije od Crkve. Crkva je tvoje ufanje. Crkva je tvoje utočište. Crkva je tvoje spasenje. Ona je viša od neba. Ona je šira od zemlje. Ona ne stari. Ona ostaje uvijek svježa i krepka.« Pa stoga, braćo, budimo uvijek uz nju, čitavi uz nju! Uvijek dušom i tijelom odani našoj svetoj katoličkoj Crkvi! Uvijek dobra djeca svete Crkve!

4. Kršćansko ufanje u sv. Franje.

Korijen svima kršćanskim krepostima jest u vjeri. Poglavito krepost kršćanskog ufanja temelji se na vjeri, na vjeri u istinitost i vjernost Božju. Sv. Pavao kaže: »Vjera je temelj onoga, čemu se nadamo, dokaz za one stvari, kojih ne vidimo.«[28] Dobra, što nam ih je Bog obećao, i u koja se mi poradi Božjeg obećanja ufamo, jesu vremenita i vječna.

Sveci su najviše žudjeli ime i ljubav Božju. Oni su uvijek sve više i više ljubili Boga poradi njega samoga. Ipak je za obećanim vječnim blaženstvom išla i njihova vjera, težilo i njihovo ufanje, čeznula i njihova ljubav prema Bogu i bližnjemu. Sv. Pavao Apostol ljubio je sigurno posve nesebično Boga i svojega bližnjega. On je

[28]) Hebr. 11, 1.

želio da sâm bude odlučen od Krista za braću svoju, samo kad bi ih time mogao spasiti od vječne propasti.[29]) Ali opet u svojim rukama i stradanjima pridizao bi se sv. Pavao na ustrpljivost svojim svetim ufanjem u slavu nebesku. »Ja mislim,« veli on, »da stradanja sadašnjega vremena nisu ništa prema slavi, koja će se objaviti na nama.«[30])

Sv. Franjo nije nimalo zaostajao za sv. Pavlom u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. On je uistinu mogao reći sa sv. Pavlom: »Ja nosim na tijelu svome znakove rana Gospodina Isusa.«[31]) A snaga ove velike ljubavi prema Bogu i kod sv. Franje stoji u ufanju u vječna obećanja Isusova. Ufanje u vječno nebesko blaženstvo nosi i drži sv. Franju od njegova u mladosti obraćenja pa sve do smrti njegove.

Kršćansko ufanje obratilo je sv. Franju. I ovo ga je ufanje držalo da ustraje. I ovo mu je ufanje ulijevalo jednako u dušu onu slatku radost i nebesku vedrinu, što je uvijek sjala na njegovu licu.

Kao obično mladi ljudi, tražio je i sv. Franjo u mladim godinama svoju sreću u svjetskoj slavi i zabavi. Uvijek mu je bilo na pameti, da u ratu postane slavan vitez. Ali kad je u ratu pao u ropstvo, poče on dolaziti k sebi. I kad se je vratio kući, on doduše još ide sa svojim drugovima na razne zabave, ali u tim svjetskim zabavama ne nalazi više nikakve ugodnosti i radosti. One su

[29]) Hebr. 9, 3.
[30]) Rim. 8, 18.
[31]) Gal. 6, 17.

mu dapače sad i mrske. I on se obraća k Bogu. U gorskoj samoći traži on zakopano blago. On tamo uzdiše i moli ovako: »Bože! Pokaži mi svoje staze, i izvedi me na puteve svoje savršenosti!«

24. veljače 1209. sliša sv. Franjo Misu u crkvi Porciunkuli. Kod Evanđelja čuje ove riječi: »Ako hoćeš savršen da budeš, idi prodaj sve što imaš i podaj siromasima, i imat ćeš blago na nebu.«[32]) Ove su riječi bile pravi odgovor na one njegove uzdahe i vapaje. »To ja hoću,« povika on, »to je ono, što sam tražio, i to ću ja od danas svakako izvesti!« I on odluči potpuno se predati Bogu u siromaštvu i pokori, da tako jedamput postigne ono »blago na nebu«.

Tako, braćo, treba da i nas oduševi i obrati kršćansko ufanje u »blago na nebu«. Spasitelj naš veli: »Gdje je blago tvoje, ondje je i srce tvoje.«[33]) A gdje je srce naše? Mnogi su ga zakopali u tu zemaljštinu tako duboko, te su već posve izgubili vjeru u vječno blaženstvo. Drugima je u srcu čeznuće za nebom posve ohladnjelo. I stoga na svijetu, uza sve bogatstvo i uza sva uživanja, ima tako malo ljudi sretnih i zadovoljnih. Na zemlji nema pa nema raja. Dobro je netko rekao: »Zemlja je lađa, ona nije kuća naša.« Treba srce uzdignuti gore k nebu. Gore srca! Tamo je dom i Bog naš. Mi smo stvoreni i određeni za nebo. »Naše je srce, o Bože,« veli sv. Augustin, »stvoreno za Tebe, i nemirno je, dok se god ne smiri u Tebi.« A sveti Psalmista uzdiše Bogu: »O Bože! Ti si

[32]) Mat. 19, 21.
[33]) Mat. 6, 21.

Bog srca mojega, i Ti si dio moj na vijeke!«[34]) Pa ako nas je Bog stvorio za vječno blaženstvo, zašto da onda sa sv. Franjom ne podignemo oči svojega ufanja prema nebu i vječnom blaženstvu?

Po svetom ufanju u nebo ustrajao je sv. Franjo u svim žrtvama i mukama svojega zvanja. Među onima, koji su se smijali i rugali sv. Franji, bio je i njegov rođeni brat Angelo. Jednoga zimskog jutra susretoše se oni u crkvi. Sv. Franjo u svojoj tankoj haljini drhtao je sav od zime. I kad ga je Angelo vidio tako smrznuta, prišapnuo je dosta glasno svojemu uza se prijatelju: »Zamoli Franju, neka ti za dvije pare proda malo svojega znoja!« Sv. Franjo čuo je ovu poruglјivu riječ bratovu, pa mu je odmah odvratio: »Ja ću svoj znoj malo skuplje prodati Bogu svome,« to jest, prodat ću ga za nebesko blaženstvo.

Svetim ufanjem u nebo poticao je uvijek sv. Franjo svoju redovničku braću na ustrajnost u redu i u redovničkim pravilima. Nije prošlo ni deset godina, otkako je sv. Franjo ustanovio svoj red, i već je mogao o Duhovima g. 1221. kod crkvice Porciunkule održati veliki kapitul sa više od pet hiljada svoje redovničke braće. Kao kakav vojskovođa obilazio je sv. Franjo šatore svojih četa i bodrio je braću, da se hrabro i junački bore za stvar Božju. A bodrio ih je ovako: »O moja predraga braćo! O moja u vijeke blagoslovljena djeco! Čujte me! Čujte glas svojega Oca! Nešto veliko mi smo obećali, a još veće nama je obećano. Držimo ono, što smo obećali, i uzdišimo

[34]) Ps. 72, 26.

za vječnim obećanjima! Kratka je slast, vječna je muka! Sitne su na zemlji žalosti, vječne su na nebu radosti!«

Jest, braćo, borba je ovaj čovječji život na zemlji. Dan na dan tolike brige, tolike kušnje, tolike sumnje, toliki poslovi, tolike smetnje, tolike tmine, tolike žrtve, tolike dužnosti. I tu nam nema druge nego izdržati. Hrabro i junački, kao sv. Franjo, izdržati u svim borbama, u svim mukama, u svim brigama, u svim smetnjama, u svim žrtvama, u svim kušnjama, u svim tminama, u svim dužnostima. A za to nam nije nikako dosta naša naravna snaga. Za to se hoće jedna viša sila. Za to se hoće tvrdo i živo kršćansko ufanje u vječnu nagradu na nebu. Kazao je ono sv. prorok Izaija: »Koji se ufaju u Boga, dobivaju novu snagu, podižu se na krilima kao orlovi, trče i ne sustaju, hode i ne more se.«[35])

Sveto ufanje u nebo davalo je sv. Franji krepku snagu, da podnosi sve muke ovoga života ustrpljivo, dapače i radosno.

Kad je ono sv. Franjo zadobio na tijelu svome rane Isusove, stanovao je u jednoj siromašnoj kolibici kraj crkvice sv. Damjana. I u to vrijeme puno je trpio od očinje bolesti. U svojoj muci zavapio je jedamput Bogu: »Bože, pomozi mi u mojoj muci, da je ustrpljivo podnosim!« I čuo je onda sv. Franjo ovaj tajinstveni glas: »Brate! Kad bi tebi netko za tu tvoju muku dao veliko blago, koje bi bilo vrednije od čitavog svijeta, zar se ti onda ne bi obradovao u toj svojoj muci?« I

[35]) Iz. 40, 31.

sveti je Franjo na to prostodušno odgovorio, da bi se obradovao. A tajinstveni je glas onda prihvatio: »Pa pjevaj i raduj se, brate, jer je tebi osigurano Kraljevstvo nebesko!« I tada je sv. Franjo ispjevao onu svoju divnu i zanosnu pjesmu Suncu, koju su morala kasnije njegova braća kao »pjevači Božji« svagdje u sav glas pjevati i za to pjevanje tražiti od svojih slušatelja nagradu, koja je u tom sastojala, da se ti njihovi slušatelji k Bogu obrate i postanu dobri kršćani. Ovu pjesmu Suncu morala su braća sv. Franji na umoru opet i opet pjevati, i Serafinski je Otac, pjevajući tu svoju pjesmu i psalam 142., unišao u blaženu vječnost i radost Kraljevstva nebeskoga i slave nebeske i pjesme nebeske.

Stari poganski mudraci i današnji bezvjerci puno se bave pitanjem: »Odakle patnja?« Ali dosad ne mogoše oni pravo odgovoriti na to pitanje. Još manje mogoše ukloniti patnju s ovoga svijeta. Ne mogoše je ni ublažiti. A naša sveta vjera kazuje nam, zašto gorka patnja na svijetu, i kako joj možemo pretvoriti gorčinu u slatku radost. Naša vjera kazuje nam, da svaka patnja dolazi od grijeha, ali da mi svaku patnju možemo pretvoriti u vječnu radost, ako je, kao sv. Franjo, podnosimo u pravom duhu kršćanskom. Dala nam je vječna Istina ovo božansko obećanje: »Vi sad imate žalost, ali ću vas opet vidjeti, i obradovat će se vaše srce, i vaše radosti nitko neće od vas uzeti.«[36]) Ovo ufanje davalo je sv. Franji i svima svecima Božjim i svima pobožnim kršćanima

[36]) Iv. 16, 22.

ustrpljivost i radost u njihovim i najvećim patnjama. Ovo ufanje učinilo je, da je sveti Job u svojoj najtežoj nevolji ovako molio: »Gospodin dao, Gospodin uzeo: neka je blagosloveno ime Gospodinovo!«[37]) Ufanje u nebo učinilo je i nejaku djecu junacima svete vjere. Kad je ono sedam makabejske braće poradi svoje vjere bilo mučeno strahovitim mukama, a njihova se junačka mati pobojala, da joj najmlađi sin, gledajući muke svoje starije braće, ne oslabi u vjeri, onda mu je ona ovako poviknula: »Molim te, dijete moje, pogledaj na nebo!«[38]) I on je poslušao majku svoju, i spomenuo se neba i nebeskog vječnog blaženstva, i ostao je čvrst u svojoj vjeri posred najvećih muka. Ufanje u nebo natjeralo je sv. Pavla Apostola, pa je uskliknuo: »Prepun sam radosti pored sve nevolje naše!«[39]) Ovo ufanje u nebo učinilo je, da se je sveti Lovrinac upravo šalio sa svojim mučiteljima, kad su ga ono živa pekli na žeravici. Ovo sveto ufanje u nebo daje i danas tolikim kršćanskim dušama u najtežim časovima neiskazanu utjehu. Poznavao sam jednoga dobrog našeg čovjeka, koji je bio sav u neizlječivim grdnim ranama. I on je u svojim najvećim bolovima bio uvijek vedar, razgovoran i radostan. Šta je bio uzrok, da taj dobri kršćanin nije zapao u turobnu zlovoljnost? On bi više puta uzdignuo oči k nebu, pa bi od srca uzdahnuo: »Vjerujem život vječni!«

Braćo! Ta sveta riječ kršćanskog ufanja neka bude uvijek i u našim ustima! »Vjerujem život

[37]) Job 1, 21.
[38]) Mak. 7, 28.
[39]) 2. Kor. 7, 4.

vječni!« »Vjerujem, da ću vidjeti dobra Gospodnja u zemlji živih«![40])

5. Sv. Franjo »bezbrižan brat«.

Svetoga Franju Asiškoga mnogi njegovi životopisci zovu »bezbrižnim bratom«. U dane tolikih i svakojakih briga i tjeskoba u svijetu mi ćemo se malo zaustaviti kod ove svete i vesele bezbrižnosti u Serafinskog Oca.

Danas se toliko zanemaruje i zapostavlja težnja za Bogom i za nebom. Pretjerana i tjeskobna briga za vremenite zemaljske stvari upravo ubija brigu za vječno duševno spasenje. Ovo golemo danas zlo na svijetu odsudio je već Božanski naš Spasitelj onim svojim divnim evanđeljem o brigama. Ovako je Spasitelj govorio na Gori o tjeskobnim zemaljskim brigama:

»Kažem vam: ne brinite se tjeskobno za život svoj, što ćete jesti i što ćete piti; ni za tijelo svoje, u što ćete se obući. Nije li život više od hrane, i tijelo od odijela? Pogledajte na ptice nebeske, kako niti siju niti žanju, niti sabiraju u žitnice, pa ih Otac vaš nebeski hrani. Niste li vi mnogo vredniji od njih? A tko od vas brinući se može svoj život produljiti i za jedan samo lakat? I za odijelo što se tjeskobno brinete? Pogledajte ljiljane na polju, kako rastu; ne trude se niti predu. A kažem vam, da ni Salomon u svoj svojoj slavi nije se obukao kao jedan od njih. A kad poljsku travu, koja danas jest, a sutra se u peć baca, Bog tako odijeva, kako neće više vas, malovjerni! Ne

[40]) Ps. 26, 13.

brinite se dakle tjeskobno govoreći: što ćemo jesti, ili što ćemo piti, ili u što ćemo se obući? Jer sve ovo neznabošci traže. A Otac vaš nebeski zna, da vam sve ovo treba. Tražite dakle najprije kraljevstvo Božje i pravednost njegovu, i sve će vam se ovo dodati.«[41])

»Ne brinite se tjeskobno za život svoj!« veli najprije Spasitelj. To jest: ne brinite se za tjelesni život svoj tako, kao da ne bi bilo Boga na nebu, i kao da ne bi bilo ni Providnosti Božje ni besmrtne duše! Na ovu opomenu Spasiteljevu slabo se, kako rekosmo, osvrće današnji svijet. Duh današnjeg vremena jednostran je; on gleda samo na ono, što je zemaljsko. A tako čine, kaže Spasitelj, ljudi pogani. Oni ne poznaju pravoga Boga, ne znaju za beskrajno mudru i milostivu Providnost Božju, nemaju ufanja u vječna dobra. Pa zato je i cilj njihovu životu i njihova sva sreća udovoljavati samo niskim svojim nagonima i strastima. Oni se klanjaju zlatnomu teletu. Oni od sebe tjeraju Boga. Oni znadu samo za tvar i prirodu. Oni, da kažem sa sv. Pavlom Apostolom, poštuju i poslužuju tvar a ne Tvorca, koji je blagosloven u vijeke.[42]) Takovi su i novi danas pogani. Nažalost i mnogi danas kršćani okuženi su ovom bezbožnom kugom. Njihovo je kršćanstvo samo jedna vanjština i ljupina. Njihov je svagdanji život daleko od jezgre, od uzvišenih kršćanskih načela.

Ovakav duh vremena vladao je u svijetu svršetkom dvanaestoga i početkom trinaestoga

[41]) Mat. 6, 25—33.
[42]) Rim. 1, 25.

vijeka, dakle u dane sv. Franje Asiškoga. Još malo, pa bi bio taj duh i njega zahvatio. On je bio sin bogatog veletrgovca Bernardona, kojemu je novac bio sve, i koji je htio da vidi svojega lijepog i darovitog sina Franju samo u sjaju i bogatstvu.

Ali je Božja Providnost bila odabrala Franju, da on popravi i obnovi taj pokvareni svijet. On je imao da svojim propovijedanjem, a osobito svojim preziranjem svega, što je zemaljsko i prolazno, opet obrati ljudske misli na brigu za svoju besmrtnu dušu, na težnje i želje neprolazne i nebeske. I milost je Božja odvela Franju jednoga dana pred čudesno propelo u crkvici sv. Damjana kod Asiza. Pred ovim je propelom uvidio on, po objavi Božjoj, svu ništavost i prolaznost ovoga svijeta. Ugledao je Spasitelja svijeta, koji je dragovoljno odabrao put siromaštva, pa zarađivao svojim rukama svagdanji kruh, i siromasima propovijedao Evanđelje, a slugama i poklonicima zlatnog teleta poviknuo onaj strahoviti: »Jao vama!« I pod ovim promatranjem pred propelom dozrela je u Franji odluka, da postane u svemu sličan Spasitelju, da se najprije sâm svega odreče, a onda svojim životom po načelima svetog Evanđelja da obrati na pravu pokoru i svoje savremenike, koji su bili toliko zagrezli u blato i nečist svakojake pokvarenosti.

»Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravednost njegovu, i sve će vam se drugo dodati.« Ova je riječ Spasiteljeva odsada cilj i jedino ufanje Franjinu životu. Pred biskupom asiškim povraća on svojemu ocu odijelo, što ga je dosada imao

na sebi, i govori mu: »Dosad sam tebe nazivao svojim ocem na zemlji, a odsada mogu pouzdano moliti: „Oče naš, koji jesi na nebesima!” Oca na nebesima više volim, nego sve to blago zemaljsko. U Oca nebeskog stavljam ja odsada sve svoje ufanje.« I sad je siromašni Franjo bez igdje ikakve brige, kao kakvo bezbrižno dijete. Sad mu nikakva zemaljska briga ne zaustavlja poleta k Ocu nebeskomu. Sad nema Franjo nikakve druge skrbi osim služiti dobromu Bogu i bližnjemu svomu. Sad on samo traži za se i za svoje bližnje »kraljevstvo Božje i pravednost njegovu«. Sad on samo hoće moliti se Bogu i vjerno i pobožno raditi i svojemu Spasitelju u svemu sličan biti. Svaku drugu brigu baca sad on na Onoga, koji je obećao: »Sve će vam se drugo dodati.«

Primjer Siromaka Asiškog nalazi odziva na sve strane. Ljudi iz najbogatijih i najuglednijih obitelji pridružuju se njemu. Nije prošlo ni punih deset godina, a gotovo sva Evropa ima manastire Manje Braće sv. Franje. Kao otac, tako su se morali i sinovi odreći svake brige vremenite. I jednoga dana dolazi sv. Franjo iza molitve k svojoj braći, pa joj ovako govori: »Braćo moja! Ja vam zapovijedam pod poslusnošću, da se nijedan od vas ne podaje tjeskobnim brigama za potrebe ovoga života. Jedino molitvi i hvali Božjoj vi mi se posvetite! Sve drugo stavite u ruke Božje, jer se predobri Bog brine za vas na osobit način!«

Primjer sv. Franje i njegove braće i njegovih sestara sve je više osvajao i raspaljivao svijet. Dolazili su na stotine sa svih strana, da obuku pepeljastvo odijelo siromaštva i pokore. Dolazili

su ljudi, koji su se imali brinuti za svoje obitelji. Dolazile su žene, koje su morale odgajati svoju djecu. Dolazili su svećenici, koji u svojim župama nisu imali zamjenika. I tako sv. Franjo dođe na



Trećoredac sv. kralj Ludovik i trećoredica sv. kneginja Elizabeta pod okriljem Serafinskog Oca.

pomisao, da osnuje novi red, »Treći Red za svjetovnjake«. Članovi ovoga reda morali su hoditi po stopama Serafinskog Oca barem u duhu i u vršenju tjelesnih djela milosrđa. I Treći Red sv.

Franje za svjetovnjake raširio se po svem svijetu onom brzinom, kojom se je u početku sv. Crkve raširivalo kršćanstvo. Malo godina iza smrti sv. Franje pisao je kancelar njemačkog cara Fridrika II., Petar de Vineis, da je čitav svijet postao franjevački. Još čudesnija bila je obnova u ćudoredu, što ju je po svijetu proizveo Treći Red sv. Franje. Nestade prijašnjeg jaza između bogataša i siromaha, između ljudi visokoga i niskoga roda. Svi staleži nađoše se zagrljeni u Trećem Redu. I kralj i prosjak, i kneginja i radnica grle se kao braća i sestre. Poizmiriše se zakleti neprijatelji i razne posvađene stranke. Umanji se u svijetu ona nezasitna i neobuzdana pohlepa za zemaljskim blagom. Zasja kršćanska krepost na sve strane svojim nebeskim sjajem. Blaga moć neba pobijedi okrutnu silu zemlje i pakla.

O, neka Treći Red sv. Franje i u našim krajevima učini danas sva ova Božja čudesa! Neka naši franjevci, »spremni kao vojska«,[43]) što više rašire među nama svoj Treći Red, koji je uistinu pravi ključ nebeski, i koji diše čistim i mirisnim dahom svetog Evanđelja, i koji krije u sebi za sve ljude tolike milosti mira, ljubavi, snage i radosti, i koji udara jake i duboke temelje duhovnom životu! A toga nam svega treba danas baš najviše. Bez evanđeoskog duha i života, bez duha žrtve sve nam na pô puta stane i zapne, sve nam je nekud mlitavo, nestalno i mlako. Neka dakle Predobri naš Spasitelj svakim svojim blagoslovom blagoslovi Treći Red sv. Franje među nama, da odgo-

[43]) Pjesma nad Pjes. 7, 1.

vori tolikim potrebama današnjeg vremena, da napuni duše naše miomirisom kršćanskih kreposti i evanđeoskog života, da zavlada Krist Kralj u nama i u javnom našem životu!

»I sve će vam se drugo dodati,« rekao je Božanski Spasitelj u onoj svojoj propovijedi na Gori. Bog je istinit i vjeran. Bog drži, što obeća. Tako je Bog ispunio i ovo obećanje na sv. Franji i na svima onima, koji su ostali vjerni primjeru svojega Serafinskog Oca. Ništa im nije usfalilo. Uvijek se je našlo dobrih ljudi, koji bi se pobrinuli za njihove tjelesne potrebe. Ispunilo se ono, što je sv. Franjo prorekao svojoj braći: »Siromaštvo,« rekao je on, »temelj je našemu redu. Ako braća od toga odstupe, onda je sav vez prekinut i rastrgan. A budu li braća tvrdo stajala na tom temelju, i budu li davala svijetu u tome najljepši izgled, onda će ih svijet paziti i hraniti.«

Sveti je Franjo obnovio u Kristu čovječanstvo svojega vremena. On mu je životom svojim u živoj slici prikazao evanđelje Isusovo o brigama: »Ne brinite se tjeskobno!... Tražite najprije kraljevstvo Božje!« Ovo evanđelje ne isključuje nipošto rad i svagdanju brigu našu za život, već zabranjuje samo onu tjeskobnu i tamnu brigu, koja nam dušu uznemiruje i od Boga udaljuje. Brinuti se, raditi, svoje dužnosti vršiti, to dapače i moramo. To su činili i Isus i njegov najvjerniji nasljedovatelj, sv. Franjo Serafinski. Isus je punih trideset godina u Nazaretu radio i za život se svoj brinuo. I za svojega javnog života nije mogao biti bez novaca, što ih je trebao za potrebe svojega zbora apostolskoga. I sv. Franjo kaže o

sebi: »Radio sam svojim rukama i uvijek ću raditi, i hoću, da i sva moja braća rade.« Ovaj rad i ova briga jesu po evanđelju Isusovu. Samo tjeskobna briga nije po evanđelju Isusovu. »Ne brinite se tjeskobno!« veli Isus. Čuvajte se dakle svake tjeskobe, koja uznemiruje dušu i ne može da se složi sa ufanjem u Božju Providnost i lako se izvrgne u mrmljanje proti Bogu, u malodušnost i očajanje! Šta nam mogu napokon koristiti takove brige? »Tko od vas svojom brigom može svoj život produljiti i za jedan samo lakat?« Braćo! Sve ovisi o mudroj i milostivoj brizi i Providnosti Božjoj. Bog, koji nam je dao život, i koji mnogo neznatnije stvorove, nego što smo mi, uzdržava na životu, zar da i nama ne udijeli hrane? Bog, koji nam je dao tijelo, i koji tako sjajno kiti travku i cvijet u polju, zar da i nas ne zaodije?

Pohlepa za zemaljskim blagom, za kapitalom, gora je od tjeskobne brige. »Gledajte,« opominje nas Spasitelj, »i čuvajte se od svake lakomosti, jer ničiji život ne stoji u izobilju imanja njegova.«[44]) Sv. Augustin kaže o bogatstvu, »da nas ono vara, i da ono prolazi, i da nas ono u smrt vodi.« Bogatstvo nas vara, jer nam ne može nikada da zadovolji srce. Što više tko ima, to sve više hoće da ima. »Jest,« kaže sv. Bonaventura, »kašto sjena ne može da ti utiša glad, tako ni zemaljska dobra ne mogu da ti zadovolje dušu.« A kralj Salomon, usred tolikoga svog bogatstva, viče sav nesretan: »O taština nad taštinama, i sve je taština! Vidjeh sve što biva pod suncem, i eto,

[44]) Luk. 12, 15.

sve je taština i muka duhu!«[45]) Bogatstvo prolazi. Koliko puta uništi ga samo jedna jedina nesreća i nezgoda! A napokon neminovna smrt otme i rastavi čovjeka sa svim njegovim blagom i imanjem na zemlji. Ništa od svojega blaga ne ponese bogataš sa sobom u grob. Dosta mu je za grob ono na njemu malo odijela, pa onaj mrtvački sanduk i ono nekoliko lopata crne zemlje. Ništa više. Bogatstvo nas vodi u smrt, u duševnu smrt. Kako nas lako zavede to bogatstvo u oholost, u nepravednost, u neumjerenost i u stotinu drugih grijeha i opačina! Sv. Pavao Apostol ovako nas upućuje: »Ništa nismo donijeli na svijet, niti možemo šta odnijeti. A kad imamo hranu i odijelo, budimo ovim zadovoljni! A koji hoće da se obogate, upadaju u napast i zamku, i u mnoge lude i škodljive želje, koje obaraju ljude u propast i pogibao. Jer je korijen sviju zala srebroljublje, kojemu neki predavši se zalutaše od vjere i na sebe navukoše jade velike.«[46]) Tako nas uči Apostol, a s njime i svagdanje iskustvo. Pa stoga nas opominje i Spasitelj ovako: »Ne sabirajte sebi blaga na zemlji, gdje ga moljac i rđa uništava, i gdje lupeži potkopavaju i kradu! Nego sabirajte sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rđa ne uništava, i gdje lupeži ne potkopavaju i ne kradu. Jer gdje je blago tvoje, ondje je i srce tvoje.«[47]) A tvoje blago neka bude Bog i ono, što je Božje!

»Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravednost njegovu!« »Kraljevstvo je Božje u vama,«

[45]) Prop. 1, 2. 14.
[46]) 1. Tim. 6, 7—10.
[47]) Mat. 6, 19—21.

veli nam Spasitelj.[48]) Posvećujuća milost jest kraljevstvo Božje i život Božji u nama. Pravednost Božja jesu kreposti pravoga kršćanskog života i zasluge za vječni život. Posvećujuću milost u sebi čuvati i jednako je umnožavati izbjegavajuć svaki grijeh i svaku priliku na grijeh, u kršćanskim krepostima vježbati se izvršujući zapovijedi Božje i čineći zaslužna dobra djela, to je blago, za kojim najprije i nadasve moramo težiti. Najprije moramo postati kod Boga bogati, i onda će nam se sve drugo dodati, to jest, onda se Bog brine za našu vremenitu sreću i za naše zemaljsko blagostanje. »Baci na Gospodina brigu svoju, i On će te potkrijepiti. On neće dati do vijeka pravedniku da posrne.«[49]) Tako obećaje Bog na usta svojega Proroka Kralja, a gotovo istim riječima i na usta sv. Petra Apostola. Sv. Petar Apostol kaže: »Svu svoju brigu bacite na Boga, jer se On brine za vas.«[50]) I opet u Knjizi Mudrosti stoji napisano ovako: »Pravednici će na vijeke živjeti, i kod Gospodina je plaća njihova, i briga za njih kod Svevišnjega.«[51])

Upravo na čudesan način sve se je ovo ispunilo na sv. Franji, iza kako je bio od sebe odbacio svaku zemaljsku brigu, pa sve svoje ufanje stavio u Boga. I kad se nama sad o 700godišnjici blažene smrti sv. Franje stavlja pred oči izgled njegove svete bezbrižnosti, izgled »bezbrižnoga brata«, onda podimo za tim svetim izgledom i

[48]) Luk. 17, 21.
[49]) Ps. 54, 23.
[50]) 1. Petr. 5, 7.
[51]) Mudr. 5, 16.

činimo, kako je činio sv. Franjo! »Ne brinimo se, braćo, tjeskobno za život svoj!... Tražimo najprije kraljevstvo Božje i pravednost njegovu, i sve će nam se drugo dodati.«

6. Serafinska ljubav Božja u sv. Franje.

Što je zlato među dragim kovinama, što je dijamanat među dragim kamenovima, što je bujna ljetna ruža među sunčanim cvjetovima, to je ljubav Božja među kršćanskim krepostima. Ona je kraljica svima krepostima. Ljubav je Božja skup svihu kreposti. »Ljubav je,« kaže sv. Pavao, »veza savršenstva.«[52]) Ovim riječima hoće sv. Apostol da kaže, kako ljubav kao jedna veza veže u jednu kitu sve druge kršćanske kreposti, pa ih tako čuva, da se ne razaspu i ne pogaze.

I ovu krepost ljubavi Božje, ljubavi prema Bogu, imao je sv. Franjo u svom srcu kao malo koji drugi svetac. Zato se on i zove Sv. Franjo Serafinski i Serafinski Otac i Serafinski Svetac. Svojom ljubavlju prema Bogu natkriljuju Serafini sve ostale anđele Božje. Svojom ljubavlju prema Bogu postao je sv. Franjo pravi Serafin u čovječjem tijelu. Pa ćemo se ugledati u njega, da i mi svim žarom svojega srca i nadasve počnemo ljubiti Boga.

Sv. Franjo ljubio je Boga nadasve i od svega srca. Njegova mati dala mu je na krštenju ime Ljubimca Isusova, ime Ivan. Nije se to dogodilo bez promisla Božjega. Ovo je dijete imalo jedamput postati pravi Ljubimac Isusov i Apostol lju-

[52]) Kol. 3, 14.

bavi. Sv. Bonaventura piše: »Kaošto ugljen, kad ga u vatru baciš, prima od vatre sjaj i toplinu, tako je bio i sv. Franjo sav prosvijetljen i zažaren od ljubavi Božje.« Iz ove žarke ljubavi Božje proistekle su one srdačne molitve, oni vrući uzdisaji sv. Franje. »Bože«, molio je on, »daj mi, da slatka sila Tvoje žarke ljubavi otrgne mene od svega, što je zemaljsko, i da me svega sažeže, pa da umrem od ljubavi prema Tebi, jer si Ti umro od ljubavi prema meni! Bože moj i sve moje! Tko si Ti, o slatki Isuse, a tko sam ja? Ja sam samo Tvoj rob i kukavan crv zemaljski. Presveti Bože, ja hoću da Te ljubim! O Bože ljubavi! Tebi sam posvetio svoje srce i svoje tijelo. I kad bih znao što više učiniti, učinio bih to odmah i želio bih to u sve dane od svega srca.« Svojim učenicima govorio bi opet sv. Franjo ovako: »Budite sama ljubav prema Bogu! Činite sve iz ljubavi prema Bogu, jer naše je zvanje ljubav Božja!«

Braćo! Poslušajmo sv. Franju, i budimo puni ljubavi prema Bogu, i radimo sve iz ljubavi prema Bogu! Bez ljubavi Božje nismo ništa pred Bogom. Bez ljubavi Božje ne pomože nam ništa: ni bogatstvo, ni ugled, ni mudrost, ni znanje, ni moć, niti ikoje i najbolje djelo. »Kad bih jezike ljudske i anđeoske govorio,« rekao je Apostol, »a ljubavi ne bih imao, bio bih kao mjed, koja zvuči, ili kao praporac, koji zveči. I kad bih imao proroštvo i znao sve tajne i sve znanje, i kad bih imao svu vjeru, da bih i gore premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa. I kad bih razdao za jelo siromasima sve imanje svoje, i kad bih predao tijelo svoje da se sažeže, a ljubavi ne bih

imao, ništa mi ne bi koristilo.«[53]) Ove riječi Apostolove jasne su kao sunce. Mi smo, braćo, toliko vrijedni pred Bogom, koliko imamo ljubavi prema Njemu, ni više ni manje. Bez ljubavi Božje mi smo jedno ništa, i sve, što bismo žrtvovali bez ljubavi Božje, bilo bi samo jedno ništa. »A sad ostaje vjera, ufanje, ljubav, ovo troje, ali je najveća među njima ljubav,«[54]) jer ljubav ne prestaje nikada. Vjera prestaje u nebu i prelazi u gledanje Boga. I ufanje prestaje u nebu i prelazi u posjedovanje Boga. Ali ljubav ne prestaje nikada. Ona će u nebu samo još više zasjati i još više raspaliti naša srca. U ljubavi Božjoj kroz svu vječnost stoji sve blaženstvo anđelâ i svetaca i ugodnika Božjih.

Što ćemo dakle činiti jedamput u svoj blaženoj vječnosti, to počnimo sad činiti ovdje na zemlji! Počnimo žarko ljubiti predobroga Boga! Ova ljubav Božja odnosi se najprije na samoga Trojedinog Boga. Od Boga treba da prijeđe i na sve ono, što je u bilo kojoj svezi s Bogom. Ljubav Božja treba da se osobito protegne na sve naše bližnje, jer su oni slika i prilika Božja. Ljubav prema bližnjemu jest samo druga strana ljubavi Božje, »Ako tko rekne,« kaže sv. Ivan Apostol, »da ljubi Boga, a mrzi na brata svojega, laža je; jer tko ne ljubi brata svojega, kojega vidi, kako da ljubi Boga, koga ne vidi?«[55]) Sv. Franjo ne bi bio nikada Serafinski Otac i Svetac, da nije uistinu ljubio svojega bližnjega kao samoga sebe. Još u mladim svojim godinama sveti je Franjo bio sebi

[53]) 1. Kor. 13, 1—3.
[54]) 1. Kor. 13, 13.
[55]) 1. Iv. 4, 20.

zadao riječ, da će dati milostinju svakome prosjaku, koji ga za to zamoli u ime Božje. Jedamput, sav u poslu, prekršio je ovu svoju riječ. Ali se je odmah sjetio i poletio za prosjakom, da mu udijeli bogatu milostinju. Iza njegova obraćenja bili su mu najdraži siromaci, bolesnici i grješnici.

Ljubav Božja već ovdje na zemlji po svetom krštenju »izlila se je u srcima našim Duhom Svetim, koji nam je dan.«[56]) Ona prebiva u nama po milosti posvećujućoj i nerazdruživo je spojena sa milošću posvećujućom. I samo onda posjedujemo ljubav Božju, kad posjedujemo milost posvećujuću. A milost posvećujuću, to najdragocjenije blago nebesko, mi gubimo, kad učinimo koji smrtni grijeh. Kolik gubitak! Gubitak milosti posvećujuće jest gubitak ljubavi Božje. I ako je tko, braćo, među nama tako nesretan, pa je izgubio taj dragocjeni biser ljubavi i milosti Božje, onda neka gleda da što prije po svetoj ispovijedi opet zadobije taj nebeski biser, ljubav Božju. I onda ne samo čuvajmo pomno ovu ljubav Božju, već kao sv. Franjo i rastimo neprestano u ljubavi Božjoj! »Bog je ljubav, i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog ostaje u njemu.«[57])

Tako sad dolazimo do pitanjâ: Kako ćemo mi ljubiti Boga? I kako je sv. Franjo ljubio Boga?

Kad se ljudi međusobno ljube, onda rado pomišljaju jedan na drugoga, i rado se sastaju i među se zabavljaju, i uklanjaju sve, što bi moglo izazvati kakvu međusobnu uvredu, i ne daju, da itko vri-

[56]) Rim. 5, 5.

[57]) 1. Iv. 4, 16.

jeđa onoga, koga oni ljube. Sve su to i znakovi prave ljubavi Božje.

Tko ljubi uistinu Boga, taj uvijek rado pomišlja na Boga. Tako je ljubio Boga sv. Franjo Serafinski. On je uvijek u svemu tražio i nalazio Boga. On je vidio Boga u suncu, u lahoru, u vjetrovima, u oblacima, u vedrini, u pomrčini, u izvorima, u pećinama, u vodama, u jaganjcima, u golubovima, u poljskim cvjetovima, u bijelim ljiljanima. Sve bi ga to u prirodi Božjoj samo nukalo i poticalo, da misli na Boga i da hvali Boga i da ljubi tako dobroga Boga, koji je to sve stvorio i uredio za čovjeka. Sva je priroda bila sv. Franji jedna prozirna koprena, kroz koju bi on gledao Boga i tolika čudesa svemogućnosti i ljubavi Božje. Sva bi priroda Božja zanosila dušu njegovu u nebesa. Sva stvorenja Božja bila su sv. Franji jedna velika knjiga, u kojoj je čitao najljepše pjesme Božje. Njemu je svaki stvor služio za to, da upozna Boga. On je svagdje osjećao, da je Bog posve blizu uz njega. On je sav živio u Bogu. On bi zapjevao Bogu s onom veselom ševom u zraku i s onom slavuljevom tužaljkom u noći. I on bi sve, što je činio, činio samo iz ljubavi prema Bogu. O braćo! Činimo i mi tako! Poslušajmo onu riječ Božju: »Hodi preda mnom, i budi savršen!«[58])

I rado se zabavljajmo s Bogom u molitvi! Kao i sv. Franjo. On se je uvijek zabavljao s Bogom. On se je molio Bogu neprestano.

I bježao je sv. Franjo od svega, čim bi se mogao uvrijediti Bog. On je upravo mrzio grijeh,

[58]) Gen. 17, 1.

tu uvredu Božju. Jedamput se je bacio gol u trnje, kad ga je napala nečista napast. I tako je on nečistu misao odmah otjerao od sebe. I Serafinski Otac bio bi prije u smrt pošao, negoli šta učinio proti svojoj savjesti i proti Bogu. Pa neka, braćo, i naša riječ bude: Prije umrijeti nego sagriješiti!

I sve bi učinio sv. Franjo u svojim propovijedima i poukama, da ukloni i zapriječi grijeh. Roditelji! A šta činite vi, da uščuvate svoju djecu od grijeha? Pazite li, da vam se djeca ne druže sa svakim, da ne čitaju ružnih i bezvjerskih knjiga, da ne idu na grješna prela i u bestidna kina i pozorišta, da se ne odijevaju vaše kćeri kao kakve gole poganke?

I gorko bi zaplakao sv. Franjo, kad bi vidio i čuo, kako svijet griješi i Boga svoga vrijeđa. Onda bi on u sav glas vikao: »Ljubav nije ljubljena! Ljubav nije ljubljena!« Zaplačimo, braćo, i mi nad tolikim grijesima današnjeg svijeta! I kao sv. Franjo, na sve načine gledajmo da obratimo grješnike na pravi put spasenja! Osobito molitvom i dobrim djelima i lijepim svojim primjerom obraćajmo k Bogu ljude grješnike! »Braćo moja! Ako tko od vas zađe s puta istine, i obrati ga tko, neka zna, da će onaj, koji obrati grješnika sa krivoga puta njegova, spasiti dušu njegovu i pokriti mnoštvo grijeha.«[59])

Ljubav Božja, u kojoj se je sv. Franjo toliko odlikovao, mogla je napuniti njegovo srce u tolikoj mjeri samo s toga razloga, jer je on svoje srce bio posve otrgnuo od jadne ljubavi prema svijetu.

[59]) Jak. 5, 19—20.

Dok je naše srce privezano za svijet i za njegove žalosne taštine i požude, dotle ono ne može da u sebi ima pravu ljubav Božju. Pa zato nas opominje sv. Ivan Apostol ovako: »Ne ljubite svijeta, ni što je na svijetu! Ako tko ljubi svijet, nema ljubavi Božje u njemu. Jer sve, što je na svijetu, požuda je tijela, i požuda očiju, i oholost života: a to nije od Boga, nego je od svijeta. I svijet prolazi i požuda njegova.«[60]) A naše je srce stvoreno za Boga i za ljubav Božju. I naše srce ostaje nemirno, dok se ne smiri u Bogu. I naše srce ostat će nemirno, nezadovoljno i nesretno sve dotle, dok se posve ne preda Bogu u ljubavi Božjoj. Jedino ljubav Božja može nas učiniti na zemlji zadovoljnima, a na nebu zauvijek sretnima. »Pisano je: što oko nije vidjelo, i uho nije čulo, i u srce čovječje nije ušlo, to je Bog pripravio onima, koji ga ljube.«[61])

7. Sv. Franjo pred Križem.

Ima jedan velik i sjajan spomenik, što stoji u svijetu skoro 1900 godina. To je spomenik najvećemu Pobjeditelju. Pobjeditelju, koji je pobijedio »kneza ovoga svijeta«. Pobjeditelju, koji je krv i život svoj dao ne za jedan narod samo, već za čitav svijet. Križ Isusov jest spomenik najveće ljubavi, što ju je ikada svijet vidio. Sâm Božanski Pobjeditelj i Spasitelj naš veli: »Veće ljubavi nema nitko od onoga, koji život svoj položi za svoje prijatelje.«[62])

[60]) 1. Iv. 2, 15—17.
[61]) 1. Kor. 2, 9.
[62]) Iv. 15, 13.

I zato je sv. Franjo, koji je neprestano čeznuo za što većom ljubavi Božjom, toliko ljubio i grlio sveti Križ Isusov. Pobožnost k Isusu Propetomu bila je sv. Franji glavno vrelo za njegovu žarku ljubav prema Bogu.

Kršćanski slikari vole prikazivati svece Božje sa znakom njihove najistaknutije kreposti. Tako prikazuju sv. Josipa i sv. Alojzija sa ljiljanom u ruci. A sv. Franji Serafinskom daju znak svetoga Križa. Ili kleči on pred svetim Propelom, ili stoji pa drži u rukama sveto Propelo. Njegov pogled uprt je sav u Propetoga. On promatra one presvete rane Isusove. On promatra onu glavu, trnjem ovjenčanu. On promatra osobito onu golemu ranu na prsima Isusovim. On kroz nju duhom ulazi u jedno beskrajno more Božanske Ljubavi, u Presveto Srce Isusovo. I on tu sluša i čuje bolni i slatki glas svojega Boga Propetoga. Taj mu glas ovako govori: Gledaj, koliko sam te ljubio! Gledaj, kako visim za te na Križu! »Vječnom ljubavlju ljubio sam te, i svoju ti milost iskazivao, i k sebi te pritezao.«[63]) Meni imaš da zahvališ svoj život, svoje zdravlje, svoja duševna i tjelesna dobra. Sve, što jési, i što imaš, i što možeš, moj je dar. Ja sam te pozvao u pravu vjeru i otvorio ti u svojoj Crkvi toliko blago svojih milosti. Za te sam sišao s neba na zemlju i postao čovjek. Da te izbavim iz vječnoga prokletstva, da zadovoljim za tolike tvoje grijehe, da ti otvorim nebo, podnio sam gorku muku i smrt na Križu. Što sam još mogao učiniti za te, a da nisam učinio?

---

[63]) Jerem. 31, 3.

Na ove riječi svojega Propetog Spasitelja odgovarao bi sv. Franjo sa Apostolom opet i opet: »Ljubio me je i predao je sebe za mene.«[64]) I nije prestajao sv. Franjo promatrati Isusa na Križu i razmišljati o Propetoj Ljubavi Njegovoj. To je bio sadržaj svemu njegovu životu. Uronio bi sav u to najdraže promatranje. U dane korizmene, a osobito u Velikom Tjednu nije ni na što drugo mislio osim na Isusa Propetoga, i nije ni o čem drugom govorio osim o ranama Isusovim, o poniženjima Isusovim i o smrti Isusovoj na Križu.

Braćo! Povedimo se za ovim svetim primjerom sv. Franje i promatrajmo rado u ovo korizmeno vrijeme pregorku muku i smrt Isusovu na Križu! »O, vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li bola, kakav je moj!«[65])

Što je više i češće sv. Franjo promatrao rane i muke svojega Božanskog Spasitelja, to je više gorjelo njegovo srce od ljubavi prema Spasitelju. A ova njegova žarka ljubav pokazivala bi se na djelu i u istini. Neizmjerna i nedohitna ljubav Isusova u Njegovim mukama oduševila bi sv. Franju za najveće žrtve i kreposti. Puno puta, kad bi promatrao Isusa na Križu, uzdisao je ovako: »O moj Isuse! Kako to? Ti prikovan na Križ, a ja slobodan? Ti, sâma nevinost, trpiš za mene nevoljnoga grješnika! O, promatraj, dušo moja, muke i žalosti, što si ih zadala svojemu Spasitelju! Kojom ljubavlju da uzvrati moje srce ovoliku ljubav Spasiteljevu?« Pa bi onda sv. Franjo zvao

---

[64]) Gal. 2, 20.

[65]) Plač. Jer. 1, 12.

ptice i drveće, pećine i gorske potoke, neka i oni s njim ljube svojega Propetog Stvoritelja. Katkada, sav rastužen tim bešćutnim nehajem opakog svijeta, pošao bi u samotnu goru, pa bi tamo kroz plač vikao: »Zaplačite vi, o brežuljci i bregovi! I vi, pećine, raspucajte se i uzdišite! I ti, izabrani narode, o Sione, o sveta Crkvo Kristova, razderi svoje haljine i svoje srce, i pospi pepelom glavu svoju, jer Ljubav nije ljubljena, Ljubav nije ljubljena!« I tužno je odgovarala jeka iza bregova: »Ljubav nije ljubljena, Ljubav nije ljubljena!«

Jednoga dana čuo vitez Orlando, kako sv. Franjo tako u sav glas plače i uzdiše u gori. Pa je pristupio Svecu i upitao ga: »Franjo brate, zašto tako plačeš i naričeš? Što da učinim, da te utješim?« A sveti je Franjo vitezu Orlandu odgovorio ovako: »Moja je Ljubav propeta. Pa ako hoćeš da me malo utješiš, onda i ti sa mnom zajedno daj oplakuj ovdje u gori pregorku muku Isusovu!«

Ovakovu ljubav prema Božanskom Isusu, koja stoji u osjećanju i duhu prave pokore, treba, braćo, da i mi crpamo iz pregorke muke Isusove. Ono je sâm Božanski Spasitelj opomenuo jeruzalemske žene, koje su plakale za njim, neka ne plaču toliko nad njegovim mukama, koliko nad svojim grijesima. Ovaku ljubav prema Isusu, koja nam u srce ulijeva skrušeno pokajanje za naše grijehe, možemo dobiti iz promatranja muke i smrti Isusove na Križu onda, ako opet i opet upitamo sebe: »Zašto je Sin Božji sve to morao da pretrpi?« i ako sa prorokom Izaijom opet i opet

odgovorimo sebi: »Za naše nepravde On je izranjen, za naša bezakonja On je izbijen, poradi našega mira ta je pregorka muka na Njemu.«[66]) Ako ti, promatrajući muku Isusovu, sebi ovako govoriš: »Moji grijesi istisnuli su iz Njega taj krvavi znoj, moji nečisti grijesi izbičevali su Isusa, grijesi moje oholosti zabili su u Njegovu presvetu glavu taj trnov vijenac, grijesi moje neumjerenosti napojili su Ga onim octom, svi moji teški grijesi doveli su Ga na taj teški put Križa i nanovo su Ga propeli«; ako ti eto živom vjerom sve ovo promisliš: onda ti neće biti mučno pokajati se od svega srca za sve svoje grijehe, pa ozbiljno odlučiti, da nećeš više griješiti.

Što je više sv. Franjo, štujuć i promatrajuć gorku muku Isusovu, gorio od ljubavi prema Propetomu, to je i više čeznuo za tim, da u mukama postane što sličniji svojemu Božanskom Spasitelju. On je htio da grli samo Križ. On je htio da ispije do dna gorku čašu, koju je ispio Isus. On je upravo čeznuo za tim, da bude propet na križ i da umre na križu.

I ova njegova čežnja ispunila mu se, ali onako, kako se on nije nikada nadao. Na svetkovinu Uzvišenja Križa, 14. rujna 1224., u rano jutro molio se Svetac Serafinski na svetom brdu Alverni. I tada najedamput ugleda nebeskog Serafina sa šest ognjenih krila, kako se u velikoj sjajnosti spušta iz nebeskih visina. Anđeo se u brzom letu približio posve blizu Svecu, i onda ostao lebdeći u zraku. I tad se je pojavila među

66) Iz. 53, 5.

njegovim krilima slika Propetoga. Na taj prizor duša je Svečeva bila sva uznesena i ushićena. On, preobražen, uznesen i prosvijetljen nebeskim svijetlom, upozna sada tajinstveno značenje toga prikazanja. On shvati, da se on ima posve preobraziti u svojega Isusa Propetoga, ali ne po mukama tjelesnim, već po ognju i žaru ljubavi. Prikazanje iščeznu, ali ono ostavi u srcu Svečevu neki čudesni žar ljubavi, a na tijelu njegovu isto tako čudesne znakove svetih pet Rana Isusovih. Ruke i noge Svečeve izgledale su kao probodene debelim čavlima, od kojih se je na jednoj strani vidjela okrugla crna glava, a na drugoj strani kao da izbili zavinuti šiljci od čavala. Široku ranu na prsima pokazivala je crvena brazgotina, iz koje bi češće puta probila krv tako, da bi dobro natopila Svečevu haljinu.

O, neka nas, braćo, ova čežnja, kojom je čeznuo sv. Franjo Serafinski za gorkim mukama Isusovim, barem to nauči, da muke i križeve svojega života ustrpljivo podnosimo u zajednici sa mukama Isusovim!

Velika i žarka ljubav sv. Franje Serafinskoga bila je poglavito plod njegove velike unutarnje pobožnosti prema pregorkoj muci Isusovoj. I ovu je ljubav htio Serafinski Otac da svima ljudima usadi u srce. »Molim vas«, opominje on sve ljude, »imajte uvijek pred očima pregorku muku Isusovu!«

Ovu opomenu sv. Franje Serafinskoga najbolje ćemo poslušati slišanjem sv. Mise, koja je ustanovljena na uspomenu muke Isusove. Sâm je Isus na svojoj Posljednjoj Večeri rekao: »To

činite na moju uspomenu!«[67]) Dakle svetom Misom štujmo i častimo muku i smrt Isusovu!

Druga sveta pobožnost u čast muci Isusovoj jest Put Križa, koji je od sv. Crkve toliko preporučen i obdaren velikim oprostima. Pa neka nam bude uvijek mila i draga ova sveta pobožnost Križnoga Puta.

I kad molimo žalosnu krunicu, i kad nas napanu kakove kušnje i gorki časovi, i tada u svoj poniznosti i zahvalnosti pomišljajmo na muku Isusovu, da tako ispunimo onu riječ Prorokovu: »Gledat će na Njega, kojega su proboli.«[68])

Za posljednje velike kuge u Parizu bila je jedna milosrdna sestra nasred ulice napadnuta svakojakim pogrdama od nekoga divljeg čovjeka. Iza nekoliko dana donesoše jednog kugom okužena čovjeka u bolnicu, u kojoj je ona milosrdna sestra bila vratarica. Sestra je odmah prepoznala toga čovjeka. Bio je to baš onaj, koji ju je prije nekoliko dana na ulici onako ružno napao i nagrdio. Predstojnica bolnice nije ga htjela da primi, jer je bilo sve puno. Ali sestra vratarica nije mirovala, dok taj bolesnik nije ipak bio primljen. I onda ga je ona dvorila i njegovala kao svoga rođenog brata. I on je, na njezinu veliku radost, ozdravio od kuge, ali je ona bila okužena, i doskora je preminula. I onda je taj čovjek svaku večer iza svoga teškoga posla išao na daleko groblje, i dugo bi se molio klečeći na grobu svoje spasiteljice, i u svojoj molitvi više bi puta ispustio

[67]) Luk. 22, 19.

[68]) Zah. 12, 10.

ovaj prigušeni jecaj: »Ona je umrla za me, ona je umrla za me!«

Braćo! Tako govorimo i mi, kad pogledamo na Križ, na taj grob našega Spasitelja, Spasitelja, koji je umro za nas! I kao sv. Franjo puno puta pristupimo Križu i promatrajmo pregorku muku i smrt Isusovu na Križu, pa će i nas onda beskrajna Ljubav Isusova taknuti i ganuti, i dušu će našu sve to većom ljubavi Božjom napuniti, i svu će nam gorčinu ovoga na zemlji života osladiti, pa ćemo uvidjeti i u dnu duše svoje osjetiti, kako je jaram Gospodnji uistinu sladak i lak.

8. Sv. Franjo pred Presvetim.

Presveti Oltarski Sakramenat bio je Serafinskom Ocu najbogatiji izvor njegove serafinske ljubavi prema Bogu. Sv. Franjo rado je pohađao Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Sv. Franjo svakidan je slišao sv. Misu. Sv. Franjo često je puta primao Tijelo Isusovo.

Samo iz ljubavi prema nama hoće Isus da prebiva među nama u Presvetom Oltarskom Sakramentu. »Meni je milina biti sa sinovima ljudskim«, govori Spasitelj u Sv. Pismu.[69]) Jest, zato naš Božanski Spasitelj hoće da prebiva na nebrojenim mjestima po svem kolikom svijetu, dan i noć, i sve do svršetka svijeta, jer nas ljubi ljubavlju neiskazanom, neshvatljivom, neizmjernom.

Sv. Franjo živo je i duboko uvijek vjerovao u prisutnost Isusovu u Presvetom Oltarskom Sa-

[69]) Prič. 8, 31.

kramentu. I jedva bi čekao da se može opet približiti k Isusu u Presvetom Sakramentu. I čim bi Svetac stupio u koju crkvu, odmah bi pao na koljena i pomolio se ovako: »Klanjamo Ti se, o Isuse, ovdje i u svim crkvama po svem svijetu, i slavimo Te, jer si svojom presvetom Krvlju svijet otkupio«. I kamogod bi došao sv. Franjo, odmah bi potražio crkvu, da pohodi svoga Spasitelja u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Često puta po čitave bi noći ostao u crkvi. A kako? To nam je glasoviti holandijski slikar Diepenbeek prikazao na jednoj svojoj prekrasnoj slici. Sv. Franjo, blijed i mršav, kleći u sabranosti pred oltarom, na kojem je izloženo Presveto Otajstvo u monstranci. Njegov pogled, podignut, nepomičan, svet i pun čežnje pogled, uprt je u Euharistijskog Spasitelja, u Ljubav njegovu. Blijede je ruke raskrilio. Obuzela ga je svega vječna Ljubav. On je sav preobražen, sav u velikom zanosu, sav u sjaju vječnosti, sav blažen pred Bogom, sav zaronio u more neizmjerne Ljubavi Isusove. I takav bi on čitave noći sproveo u crkvi pred Presvetim. Kao Serafinska Ljubav pred Božanskom Ljubavi!

Svoju žarku, serafinsku ljubav prema Isusu u Presvetom Sakramentu pokazivao je sv. Franjo i time, što je gledao, da sve bude čisto i u redu oko Presvetog Sakramenta. I on bi sâm puno puta pomeo i očistio crkvu. Sâm je redio i kitio oltare. I najvolio bi kitu mladih ljiljana i mirisnih ruža staviti na oltar pred svetohranište. I brinuo se uvijek, da kaleževi, tjelesnici i ciboriji budu što čistiji i sjajniji. I sâm bi pekao i rezao hostije. I kako je on to sve rado radio i pri tom jednako

mislio na Isusa u Presvetom Sakramentu! I u svom testamentu pomišlja on na Isusa u Presvetom Sakramentu, kad veli: »Želim, da sveta Otajstva Tijela i Krvi Našega Gospodina Isusa Krista budu uvijek čašćena, slavljena i čuvana na najljepšim mjestima.«

Štovatelji sv. Franje Serafinskoga odazvat će se ovoj svetoj njegovoj želji, pa će im štovanje Presvetog Sakramenta biti prava potreba srca. Ako Isus u Presvetom Sakramentu toliko ljubi nas, te hoće da bude prisutan po čitavom svijetu na nebrojenim mjestima dan i noć do svršetka svijeta, zar da onda i mi ne moramo rado biti uz Njega, pa Mu davati danak vjere, poklona i ljubavi, i prinosit Mu sa pouzdanjem sve svoje potrebe, želje i molitve? I stoga će svaki pobožan kršćanin, kadgod samo može, rado pohitjeti k Isusu u Presvetom Sakramentu. I revno će pribivati Blagoslovima u nedjelje i svetkovine. I bit će mu najveća čast pasti ničice pred Isusom u Presvetom Sakramentu. I bit će mu najdraža pohvala, ako se o njemu bude govorilo: »Doista, taj čovjek vjeruje u Presveti Oltarski Sakramenat.« I bit će mu drago štagod žrtvovati i darovati za ures crkve, za sveto crkveno posuđe, za misno ruho, za ukras oltara, za svijeće i Vječno Svijetlo pred Presvetim.

Nema doista pobožnosti, koja bi nam donosila toliko milosti, utjehe, i blagoslova Božjega, kao tajinstvena pobožnost prema Isusu i Njegovu Božanskom Srcu u Presvetom Sakramentu.

Iz ljubavi prema nama hoće naš Spasitelj da se svakidan nanovo žrtvuje u svetoj Misi. Po

nauci svete Crkve ustanovio je Spasitelj ovu neprestanu Žrtvu Novoga Zavjeta na svojoj Posljednjoj Večeri. Ustanovio je žrtvu svete Mise, kad je ono rekao: »To činite na moju uspomenu!« I zato sveti crkveni Tridentski Sabor kaže: »Tko tvrdi, da se u svetoj Misi ne prikazuje prava pravcata žrtva, taj neka je izopćen!« Žrtva svete Mise jest bitno ista žrtva kao ona na Križu. U jednoj i drugoj žrtvuje samoga sebe jedan i isti Veliki Svećenik, Jedinorođeni Sin Božji. Na brdu Kalvariji žrtvuje se Isus neposredno po samom sebi; u svetoj Misi žrtvuje se po svome namjesniku, svećeniku. Na Križu žrtvovao je Spasitelj samoga sebe, kad se je dragovoljno predao krvnicima, da ga pribiju na Križ, i kad je privolio, da mu se duša rastane od tijela. U svetoj Misi žrtvuje se Isus svakidan nanovo, kad na riječ svećenikovu bude prisutan na oltaru, i to pod prilikom kruha s jedne strane i pod prilikom vina s druge strane. Ovom rastavom njegova Tijela i Krvi lijepo nam se predstavlja njegova Žrtva na Križu. I tako se Žrtva prikazana na Križu obnavlja svakidan u svetoj Misi nekrvnim načinom. A zašto se naš Spasitelj žrtvuje u svetoj Misi? Zato, da mi neprestano stičemo zasluge Presvete Žrtve na Križu, a za oproštenje i otkup svojih grijeha. Tako se veli kod svete Pretvorbe: »Ovo je Tijelo moje, koje se predaje za vas. Ovo je Krv moja, koja se prolijeva za vas na oproštenje grijehâ.« Žrtva svete Mise jest dakle nešto božansko, nešto vrlo zaslužno, nešto puno ljubavi i milosti Božje.

Ova vjera svete Crkve u Žrtvu svete Mise bila je i vjera sv. Franje. Ovo Otajstvo naše sv. vjere krije u sebi neshvatljivu i neiskazanu puninu Ljubavi i Žrtve Isusove na Križu. Pa stoga je Serafinski Svetac hotio svakidan da se sunča i grije na ovome Suncu Božanske Ljubavi. Stoga je on, sav ražaren od ove Ljubavi, toliko revnovao za što dostojnije slavljenje i slišanje svete Mise. Ovako bi sv. Franjo govorio svojoj braći: »Braćo moja! Ja vas molim i zaklinjem sa svom ljubavlju svojom i ljubeći vam noge, da iskazujete uvijek svaku čast i štovanje Tijelu i Krvi Isusa Krista, jer se je po tom presvetom Tijelu i po toj presvetoj Krvi svijet izmirio sa Svemogućim Bogom. Molim vas u Gospodinu, svu moju braću, koji ste svećenici Svevišnjega, i koji ćete to biti, da u najvećoj čistoći služite sv. Misu, i da pravu Žrtvu Tijela i Krvi Isusove prikazujete Bogu uvijek sa čistom i svetom nakanom, bez igdje ikakve natruhe zemaljske.« Iz velikog poštovanja prema Svetoj Žrtvi nije se sv. Franjo smatrao dostojnim da stupi u svetište svećeništva, pa je ostao za čitavog svog života samo đakon. I kašto je sâm svakidan pribivao sv. Misi, tako je i svojoj braći i svim trećorecima propisao, da svakidan, ako ikako mogu, slišaju sv. Misu.

Da li, braćo, nasljedujemo mi sv. Franju u štovanju i slišanju sv. Mise? Idemo li rado k svetoj Misi u nedjelje i u zapovjedne svetkovine, a i u radne dane, ako ikako možemo? Molimo li se pod sv. Misom sabrano i pobožno? Doista, bila bi neprocjeniva šteta, kad bismo onako na

laku ruku uzimali sv. Misu, to najbolje i najobilnije vrelo ljubavi i milosti Božje.

Za strahovitog progonstva katolikâ u Engleskoj pod bezbožnom kraljicom Elizabetom bio je jedan bogati katolik osuđen na golemu novčanu globu, jer je potajno pribivao sv. Misi. On odmah ode kući, izvadi iz kase najfinije dukate i plati svoju globu. Kad se je protestantski činovnik tome čudio, rekao mu je naš čestiti katolik ovu lijepu katoličku riječ: »Moj gospodine! Jedna tako velika milost Božja, kaošto je sv. Misa, ne može se dosta naplatiti«.

I hoćemo li, braćo, da Bogu iskažemo dostojnu čast, i hoćemo li da Mu dužnu hvalu dadnemo za tolike Njegove milosti i blagoslove, i hoćemo li da zadovoljimo Njegovoj Pravdi za svoje tolike grijehe, i hoćemo li da izmolimo od Boga pomoć u tolikim svojim potrebama: onda idimo k sv. Misi, u kojoj se Božanski Spasitelj naš sâm žrtvuje, da svojemu Ocu nebeskom u ime naše najvišim i najsavršenijim načinom prinese poklon i hvalu, prošnju i zadovoljštinu!

A skup sve božanske ljubavi, ljubavi do skrajnosti, jest sveta Pričest. Sveta je Pričest pravo uživanje Tijela i Krvi našega Spasitelja za hranu dušama našim. U svetoj Pričesti nama je Spasitelj naš puno bliže, nego što smo blizu sad mi jedan drugome. U svetoj Pričesti dopire Njegova blizina sve do u dno naše duše. I kad bismo mi kroz svu vječnost Božju promišljali o tom Otajstvu, ne bismo opet shvatili to neizmjerno, to neshvatljivo blago i bogatstvo Isusove ljubavi prema nama.

I sveta Pričest bila je sv. Franji Serafinskom ono presveto vrelo, iz kojega bi on jednako grabio i crpao, da bude sav sâma ljubav. Sveti nam Bonaventura kazuje, da se je sv. Franjo često puta pričešćivao. A pričešćivao se je uvijek najpobožnije. »Sveti se je Franjo pričešćivao«, kaže sv. Bonaventura, »sa tolikom pobožnošću, da je sav kao gorio od ljubavi prema Božanskom Isusu. I puno puta, kad bi se pričestio, bio je u divnom uznesenju i u plamenom žaru ljubavi Božje.«

U svojim govorima i spisima meće sv. Franjo braći na srce, da primaju Tijelo Gospodnje uvijek sa najvećom pripravom, uvijek sa čistom i posvećenom nakanom, uvijek čistim, raskajanim i raširenim srcem. Govorio bi svakomu bratu sa sv. Pavlom ovako: »O brate, ispitaj najprije sam sebe, pa onda jedi od Kruha onoga i pij iz Kaleža onoga!«[70])

I sveta Pričest bila je sv. Franji nebo, i bila mu je sve. I sve njegovo mišljenje, htijenje i činjenje bivalo je u ljubavi pod uticajem sv. Pričesti.

Braćo moja! A kako mislimo mi o svetom pričešćivanju? Po srcu Serafinskoga Oca rade svi oni, koji se često, pa i svakidan pričešćuju. To je i želja naše svete Crkve. Namjesnik Isusov na zemlji, Sveti Otac Papa Pijo X., istupio je god. 1911. sa čitavim svojim apostolskim ugledom za češće, pa i svagdanje primanje svete Pričesti. Pa se odazovimo, braćo, Papi Euharistije i stupimo u svete stope Serafinskog Oca! Odazovimo se

[70]) 1. Kor. 11, 28.

glasu i pozivu naše sv. Matere Crkve i pristupajmo često pa i svakidan k Stolu Gospodnjemu! Neka se ispuni na nama ono obećanje Isusovo: »Kaošto je mene poslao živi Otac, i ja živim poradi Oca, i koji jede mene i on će živjeti poradi mene.«[71])

Štogod nas je, crpajmo, kao i sv. Franjo Serafinski, pravu ljubav Božju iz pobožnosti prema Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu, iz toga izvora svih uzvišenih kršćanskih kreposti, iz toga izvora Spasiteljeva!

U zemlji Bavarskoj u jednoj crkvi čuva se zlatna posuda, a u njoj je pohranjeno srce pobožnoga kralja Maksimilijana I. I na toj zlatnoj posudi napisane su ove dvije riječi: »Najbolje srce«. Braćo! I u našim monstrancama i svetohraništima pohranjeno je jedno Srce. I na svaku našu monstrancu i na svako naše svetohranište mogli bismo napisati ove riječi: »Od svih srdaca najbolje Srce«. Neizmjerna je bila ljubav našega Boga u Njegovu Utjelovljenju. Neizmjerna je bila Njegova ljubav u Njegovoj pregorkoj muci i smrti na Križu. Ali najneizmjernija, ako se tako može reći, jest Njegova ljubav u Presvetom Oltarskom Sakramentu. »Kad je ljubio svoje, koji su bili na svijetu, ljubio ih je do kraja,«[72]) ljubio ih je do skrajnosti.

I mi ćemo sa sv. Franjom ljubiti našega Isusa, i nećemo imati i poznavati boljeg prijatelja na svijetu od Njega, od Božanskog Isusa u

[71]) Iv. 6, 57.

[72]) Iv. 13, 1.

Presvetom Sakramentu. I On će onda biti nama najbolji prijatelj na umoru. Bit će i ostat će s nama onda, kad se dan našega života stane spuštati. A iza smrti bit će nam ne strogi sudac naših grijeha, već dobri Spasitelj i vječni Usrećitelj naš. Pa stoga neka nam bude svima Presveti Oltarski Sakramenat, kao i sv. Franji Asiškom, uvijek ovdje na zemlji drago Sunce ljubavi i milosti, da nam onda iza ovoga života zasja u nebeskoj slavi kao slatko Sunce Vječne Ljubavi u svoj svojoj božanskoj svjetlosti.

* * *

I tako smo, predraga braćo u Isusu, povadili ponajljepše nauke i kreposti iz divnog života Serafinskog Oca, sv. Franje Asiškog.

Njegov je život uistinu kao lijepo sunce, što obasjava klasje, i kao Božja ruka, što se podiže usred pustinje. Njegov je život napunio svu Crkvu katoličku najljepšim miomirisom. Njegov je život tamjan, što teče sa listova svetoga Božjeg Evanđelja. Njegov je život krotkost i poniznost srca. Njegov je život neiskazana blaga i topla dobrota, što umekšava najtvrđa ljudska srca i hrani bolne duše božanskom utjehom, koja je slađa od najslađe mane nebeske. Njegov je život utjelovljena riječ Apostolova: »Ljubav nas Kristova oduševljava.«[73]) Njegov je život ona ljubav, za koju kaže Apostol, da »sve snosi, sve vjeruje, svemu se

[73]) 2. Kor. 5, 14.

nada, sve trpi.«[74]) Njegov je život ona ljubav, koja je »jaka kao smrt«.[75])

Pa hajdemo sad, braćo, svi po stopama Serafinskog Oca! Hajdemo za njegovim svetim naukama i krepostima! Ugledajmo se u onu njegovu živu vjeru, i u ono njegovo tvrdo kršćansko ufanje, i u onu njegovu serafinsku ljubav Božju, i u njegovu svetu molitvu, i u njegovu vjernost i odanost prema svetoj Crkvi, i u njegovu bezbrižnu predanost u Providnost Božju, i u njegovu duboku pobožnost prema Isusu na Križu i prema Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu! Sve su to divne i uzvišene kršćanske kreposti, koje su nam tako potrebne u današnje bezbožno vrijeme. O, stojmo tvrdi i čvrsti u tim svetim krepostima, u kojima se je toliko proslavio sv. Franjo Asiški! Stojmo tvrdi u našoj svetoj vjeri katoličkoj! Ne dajmo se zavarati od toga opakog bezvjerskog i razvratnog danas svijeta, koji nam sve obećaje, a ništa nam trajno ne daje! Daje nam samo ono, što je varavo i ništavo, što prolazi kao dim i sjena. Samo je Bog vječan, istinit i vjeran. Što nije od Boga i s Bogom, to ne ostaje, to propada. Samo je u Bogu spasenje i blagostanje i vječno blaženstvo naše.[76])

I milost Boga Svemogućega neka bude uvijek sa svima nama po zagovoru Serafinskoga Oca,

[74]) 1. Kor. 13, 7.
[75]) Pjes. nad pjes. 8, 6.
[76]) Iz. 45, 21.

sv. Franje Asiškoga, koji nam s nebesa, sad prilikom svojega 700godišnjeg jubileja, šalje svima svoj sveti serafinski blagoslov: »Bog Otac, Bog Sin, Bog Duh Sveti neka vas blagoslovi!« Amen.

U Sarajevu, na praznik Imena Isusova, dne 3. siječnja 1926.

† IVAN,
nadbiskup.





Tiskara »Bosanske Pošte« u Sarajevu.